

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qualitatibus Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Capvt Secvndvm. De divisione beneficii in suas species, & harum singularum specialibus conditoinibus & qualitatibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

tamen Lott. l. 3. q. 27. n. 19. liberam esse hac in re facultatem Episcopi in superinducenda beneficio residentia, urgente necessitate vel utilitate Ecclesie ex defectu ministrorum; sic quoque tradit Laym. ad c. significatum. de prob. n. 40. citans pro hoc Glossam in idem c. Imolam ibid. n. 9. Abb. n. 7. & Glossam in c. penul. de magistris. V. unius. In specie posse Episcopum cum Capituli sui consensu ex rationabili causa dum vacat beneficium, ei adiacere onus, v.g. ut deinceps illud obtinens doceat scripturam, vel habeat Catechesin. Item licet Capellania ex prima fundatione, unius tantum in hebdomade aut duarum missarum onus habeat, ex justa causa aut necessitate posse ab Episcopo augeri hunc numerum missarum; si nimirum redditus sufficiant, & Ecclesia frequentiore sacrificio egeat. Quod si tamen beneficium sit juris patronatus, adhibendum consensum Patroni, qui illum rationabiliter negare

non potest, ubi adest talis causa vel necessitas. Vide dicenda inferius, ubi quid possit patronus. Item ubi, qualiter collatio fieri debeat sine diminutione. Probabile quoque videtur, quod ait Garc. p. 7. c. 1. n. 103. clarum videtur posse patronum fundatorem (etsi secus sit de patrono successore fundatoris) etiam ex post facto tollere seu alterare conditiones seu qualitates tempore fundationis appositae cum consensu Episcopi, saltem ex justa causa, dum nempe hæc mutatio foret utilis Ecclesie; citatque pro hac sententia Lamb. Felin. Gutierrez, & plures alios. Multo que igitur minus prælatus infertor Episcopo, v.g. Capitulum Cathedrale, aut Ecclesia aliqua Cathedralis, etsi ius habeat conferendi beneficia, eorum naturam, & institutionem per nova statuta mutare potest absque Episcopi auctoritate. Laym. loc. cit. ex Abb. ibidem. n. 2.

CAPUT SECUNDUM.

De divisione beneficii in suas species subalternantes, & harum singularum specialibus conditionibus & qualitatibus.

PARAGRAPHVS I.

Dividitur beneficium in suas primarias species &c.

Quæres 32. Qualiter dividatur beneficium?

Respondeo primò in genere, cum beneficiorum Ecclesiasticorum una sit substantia & forma, sed diversæ penitus qualitates, ex quibus veluti unum ab altero diversum iudicatur; unumquodque imaginem seu speciem ex dictis qualitatibus ei impressis contrahit; ea dicitur seu vocatur status beneficii seu conditio. Lott. l. 1. q. 34. n. 1. quamvis autem impressio ista certarum qualitatum, quæ facit beneficium à beneficio specie differre, sit diversissima, ut propterea à statu beneficiorum quasi innumeræ eorum species consurgant; ad tamen ferè species hæc qualitates reduci possunt: Prima eorum, quæ differunt inter se ratione collatariorum, & hæc efformant duplicem statum beneficiorum, regularem & sæcularem, prout nimirum debita sunt conferri Clericis vel regularibus vel sæcularibus, non attento an collator sit regularis an sæcularis. Altera eorum, quæ differunt ratione annexi, puta certi servitii, ordinis, dignitatis, officii, vel etiam debiti conferri personæ certæ qualitatis, puta filio familias, magistro, vel Doctori; unde beneficia dicuntur patrimonialia, doctoralia, sacerdotalia, parochialia, curata &c. Lott. n. 6. 12. & seq. Terria eorum, quæ differunt ratione actûs provisionis beneficii; dum nimirum ea vel est libera, vel fit ad electionem, nominationem, vel præsentationem alterius; unde diversus insurgit status beneficii impressus, ut inde iudicetur vel liberum vel servum. Lott. num. 11, unde jam magis enucleatè

2. Respondeo secundò: dividitur primò in sæculare & regulare. ex c. cum de beneficiis. c. cum singula. de prob. in 6. Sæculare est, quod per Clericos sæculares,

hoc est, omni religiosorum voto & regulâ solutos regitur, & administratur. Castrop. de benef. d. 1. p. 2. n. 2. Azor. p. 2. l. 3. c. 1. q. 4. Cui sæcularitati non obest, quòd ad regulares ejus collatio aut præsentatio pertineat, aut quòd ipsi religioni unitum sit; Gonz. ad reg. 8. gl. 8. n. 38. Sanch. in sum. l. 7. c. 29. n. 14. apud Castrop. loc. cit. Regulare, quod solis religiosis confertur; utpote iis solis ex fundatione seu institutione, seu consuetudine, vel præscriptione addictum, ut Abbatia, Prioratus, Canonicatus, regularis, & aliqua parochiæ. Castrop. & Azor. loc. cit. Garc. p. 7. c. 20. dum autem non constat esse regulare, præsumitur semper sæculare; quia hoc Ecclesie est favorabilius, utpote quæ in regimine & administratione beneficiorum sæcularium procedit liberius; Sanch. loc. cit. c. 12. Garc. p. 6. c. 1. num. 12. Barb. de potest. Episcopi. parte 3. alleg. 56. num. 167. Tusch. & alii apud Castrop. possessio autem adjudicanda est secundum ultimum statum, in quo beneficium vacavit; ut si vacavit per obitum possessoris regularis, regulare censeatur. Barb. ibid. n. 168. Garc. p. 7. c. 10. n. 34. & alii apud Castrop. per statum enim præcedentem beneficium est constitutum in possessione, à qua sine manifesta ratione removeri non potest. Castrop. ibid.

3. Secundò: dividitur beneficium tam regulare quàm sæculare in duplex & simplex; duplex est, quod aliquâ qualitate juris affectum est. Azor. Castrop. loc. cit. qualitatibus verò nomine hic veniunt jurisdictio aliqua in Clerum, aliò sive v.g. parochianos, administratio & dispensatio rerum Ecclesiasticarum, præminentia aliqua localis, seu gradus honorificus in choro seu Collegio Clericorum; Azor & Castrop. loc. cit. unde beneficium duplex quadrifariam dividitur: beneficium enim conjunctum cum eminentia & jurisdictione fori externi in clericos, etiam dum caret jurisdictione pro foro interno & pœnitentia, dicitur dignitas. Castrop. loc. cit. Laym. Theol. Mor. l. 4. tr. 2. c. 4. n. 4. dum verò absque ulla jurisdictione fori externi & judicialis conjunctam habet jurisditionem fori interni pœnitentialis, potestatemque & jus administrandi populo

pulo sacramenta alia, dicitur simpliciter & propriè beneficium curatum. Azor. *loc. cit.* Dico propriè; magis enim largè seu impropriè beneficium habens jurisdictionem solam spiritualem fori contentiosi seu judicialis, dicitur adhuc curatum. *C. dudum. de electione.* ibi AA. Decius *inc. ad aures. de rescript.* n. 16. Bursat. *conf.* 352. n. 2. l. 4. Nav. Mand. & c. quos citat & sequitur Garc. p. 1. c. 6. n. 6. De cetero in ordine ad effectum incompatibilitatis ea solùm parochialia habitu dicenda erunt curata, quando est spes probabilis recuperandi actus, nec sint lapsi anni 40. absque parochianis, idque ex sententia Greg. 13. & S. Congreg. Concil. *super r. 17. sess. 24. Trid.* Garc. p. 5. c. 3. n. 120. & 121. Item ea, quæ parochialem non nisi secundariò & accessorie annexam habent; censeri debere simplicia & non curata, ait Garc. *ibid.* n. 122. citans Menoch. *de arb. l. 2. casu 201. n. 67.* Felin. *inc. nostra. de rescript.* Decium *in c. ad aures. tit. eod.* & se ipsum p. 2. c. 4. n. 192. & p. ult. c. 2. n. 12. item quæ ex constitutione vel consuetudine Ecclesiæ habent onus gerendi vices curati in sede illius vacante, non sunt curata; cum propter solum exercitium curæ accidentale ille vices gerens non dicatur habere beneficium curatum. Garc. *loc. cit.* n. 125. citans Old. *conf.* 102. Decium & Felin. *ubi antè Menoch. n. 68.* item ait Garc. n. 126. ea quæ habent onus perpetuum administrandi sacramenta & adjuvandi Rectorem, esse adhuc simplicia, eò quòd ex isto exercitio curæ jure penes alium remanente non debet beneficium censeri curatum. Verum subdit Garc. n. 127. videri quòd hoc obstat sacram Congreg. cujus declarationem refert p. 3. c. 2. n. 167. uti etiam in ordine ad effectum residendi, illa dicit Garc. n. 128. videri curata, quæ curam animarum habent annexam, etsi ea per plures administraretur. Denique qualiter in ordine ad personaliter residendum beneficia aliàs simplicia dicenda sint curata, vide Garc. p. 3. c. 2. n. 163. si solùm conjunctam habent præminentiam in Ecclesia, choro, processionibus etiam supra seniores absque omni jurisdictione & administratione dicitur personatus. Castrop. *loc. cit.* qualis est præpositura in Cathedralibus & Collegiatis insignibus in Germania, Pirh. *ad l. 3. tit. 5. n. 10.* quamvis autem personatus & dignitates sumantur quandoque pro eodem, argumento *c. cum accessissent. de constitut.* propriè tamen non est dignitas. Hinc si quis impetret literas, ut ei provideatur de personatu, non potest ei provideri de dignitate habente jurisdictionem. Pirh. *loc. cit.* citans Chok. *in precibus primariis sect. 2. v. personatus.* Si denique conjunctam habet aliquam administrationem rerum Ecclesiæ sine tali præminentia & absque omni jurisdictione, dicitur officium. Castrop. & Laym. *loc. cit.* quale est thesaurarii seu custodis, primicerii; & c. qui jure communi & ratione sui officii alios Canonicos non præcedunt; verùm notandum cum Abb. *inc. de multa. de præb. num. 21.* & Tholosano *in insit. novis. c. 10. n. 18.* in his omnibus debere attendi consuetudinem locorum; dum quod in una Ecclesia est dignitas, vel personatus, in alia Ecclesia est simplex beneficium; & vice versâ; & quòd in multis locis quodlibet beneficium curatum vocetur personatus. Vide Pirh. *loc. cit.* De cetero beneficiorum horum duplicium alia dicuntur majora, ut Papatus; nam & huic competit nomen beneficii juxta *c. 1. de maledictis.* Cardinalatus; dicuntur enim Cardinales adjutores, fratres & consilarii Papæ, *c. fundamenta. de elect. in 6.* Item

Episcopatus, qui & ipse beneficium dicitur *c. felix. de panit. in 6.* tametsi sublimes hæ dignitates communi beneficiorum nomine non veniant in canonibus strictæ interpretationis. Alia dicuntur media. Abb. *in c. majoribus. de præbend. n. 1.* ut sunt ceteræ dignitates. item personatus & officia. Pirh. *loc. cit. n. 10.* quamvis Lott. *l. 1. q. 26. n. 20.* & seq. fusè probet monasteria & Abbatis esse adnumeranda majoribus beneficiis. Beneficium verò simplex dicitur, quod præter ministerium divinas in choro laudes canendi, vel officium divinum legendi, aut certas missas legendi, neque jurisdictionem ullam, neque specialem præminentiam, neque administrationem habet; tale est omnis Canonicatus etiam Cathedralis tam secularis, citans regularis Capellania. Castrop. Laym. *loc. cit.* quæm Pirh. n. 13. Porro in dubio non præsumitur duplex, sed simplex, cum qualitas non præsumatur nisi probetur Tusc. *l. 6. concl. 63. n. 4.* Garc. p. 1. c. 6. n. 8. apud Castrop. *loc. cit.* adeoque non neganti sed asserenti beneficio incumbere curam, incumbit probatio Bursat. Menoch. *de arbit. l. 2. casu 201. n. 62.* Staph. *de lit. gratia. tit. de stat. benef. num. 1.* & alii apud Garc. *loc. cit. n. 8.*

4. Tertio dividitur beneficium in manuale & non manuale; manuale est, quod confertur revocabiliter, utpote à conferente ad nutum ex causis aliis, quàm à jure permiffis auferibile. gl. *in clem. etsi principalis. de rescrip. v. Electione.* Azor *loc. cit.* talia ferè sunt omnia beneficia regularia, nec curata, nec electiva, ut officium Custodis, Thesaurarii Prioris, intellige Claustralis, qui sub Abbatis obedientià constitutus ab eo pro libitu amoveri potest. Rodriq. *regular. qq. 10. 1. q. 34. a. 2.* Laym. *loc. cit. n. 5.* Non manuale, quòd confertur irrevocabiliter; nimirum in titulum perpetuum non auferibile sine gravi causa in jure expressâ, AA. iidem juxta *c. 1. de constitut.* Pirh. n. 16. citans, Laym. qualia spectato jure communi sunt omnia beneficia secularia, idèbque in eorum impetratione id exprimentum non est; quia præsumitur id cognitum Papæ.

5. Quartò dividitur in Electivum & Collativum: Electivum est, quod providetur per Electionem à superiore confirmandam, maxime (non tamen unice, ut vult Corraf. p. 2. c. 1. n. 12. Staph. & alii apud Garc. *l. c. n. 16.* si in Electione servetur forma capitis quæ propter. Mascard. *de præb. concl. 172.* Navar. *de præb. consi. 3.* Zerol. & alii plures apud Garc.) dum autem quis ita eligeretur ab aliquibus, ut illorum electio non egeret confirmatione, beneficium non tam Electivum, quàm Collativum dicendum est, & ipsa talis electio diceretur provisio. Garc. p. 1. c. 6. n. 23. & 26. citans pro hoc Rotam contra Oldr. sentientem tale beneficium adhuc Electivum, si aliàs in electione servata fuit forma capitis quæ propter. Collativum, quod nec electione, nec præsentatione, aut nominatione eget, sed pro libitu habentis ad hoc potestatem confertur. Azor & Garc. *loc. cit.* His additur mixtum, quod nominante seu designante patrono superior confert. AA. iidem. Porro in dubio nunquam præsumendum est electivum aut mixtum; quia præterquam quòd esse electivum & mixtum sint qualitates beneficio extrinsecæ & accidentales, præjudicant provisioni liberæ Ordinariorum. Castrop. *loc. cit. n. 5.* Plures beneficiorum divisiones videri possunt apud Selvam. *1. p. q. 2. n. 26.* Rebuff. Corraf. & alios,

Queres 33. Undenam deprehendatur, & immutetur status cuiusque beneficii?

Respondeo primò: modus ille deprehendendi statum cuiusque beneficii est duplex: primus per veram eius probationem, quæ nimirum elicitur aut ex foundationis tenore. *c. cum monasterium. cum seq. 16. q. 7.* aut ex legitima præscriptione. *c. cum de beneficio. deprehend. in 6.* quæ tamen præscriptio, ubi repugnat statui ultimo beneficii, eget plenâ & concludente probatione. ut Seraph. *decif. 1120. nu. 1. Lott. l. 1. q. 34. nu. 18. & 19.* Secundum per probationem præsumptam; quæ nimirum oritur ex simplici ultimo statu, v. g. si beneficium aliquando fuit curatum, postea verò rectum tanquam sine cura, haberi debet pro non curato. *Lott. n. 20. citans cit. c. cum de benef. Bald. in l. si mater tua. n. 1. Cod. ne de statu defuncti. Felin. in c. nostra. de preb. n. 44. Decium conf. 126. num. 1. & Rotam: ita ut jam nihil magis procuritum, quam illud; cum agitur de iudicandâ naturâ beneficii, attendendus est ultimus status beneficii. Lott. nu. 21. citans Marschot. var. resol. l. 1. c. 55. per totum. Genuens. in praxi Neapolit. c. 101. per tot.* Cuius ratio est, quòd status ille præfens consideretur tanquam subiectum possessionis existentis apud Ecclesiam sive beneficium: unde consequuntur duo: primum & principale, ne Ecclesia vel beneficium priveretur commodo possessionis: alterum ut talis status ab initio censeatur impressus: ut *Fanoc. in c. postulasti. de iur. iur. nu. 1. & Abb. in c. 2. ubi. tit. cod. nu. 8. Lott. num. 22. & seq.* Porro quia talis status, ut dictum, innititur nudæ & simplici præsumptioni, quemadmodum præsumptio cedit veritati juxta *l. continuus. de verb. oblig. & l. ult. quod metus causâ.* ita & hic status præsumptus cedit proditioni, sive manifestationi status contrarii legitime impressi, argumento. *cit. c. cum de beneficio & ibi Gemin. n. 8. Franc. n. 5. Lott. à n. 37. citans insuper Felin. in c. in nostra. de rescript. num. 44. & Rotam; cuius ratio est evidens; quia dato statu anteriore legitime impresso jam non agitur simpliciter de inducendo novo statu, sed simul de immutando precedente, quæ mutatio contingere non potest, nisi detur status fortior & prævalens; qualis est legitime præscriptus. Lott. n. 39.* Ac propterea sicut, cum agitur ad effectum simplici justificationis gratiæ, potest constitui perpetua regula, ut sufficiat ultimus status hic præsumptus, nisi deducatur ex titulo aliquo erroneo, & infecto, vel qui non probatur effectus ex subsequente possessione; ita ubi agitur cum tertio, qui probavit anteriorem statum legitime impressum, nullo modo attenditur status ultimus præsumptus. *Lott. à nu. 40. citatis pluribus AA. & Rotæ decif. manurentio in quasi possessione non dabitur in præiudicium ullius tertii. Tondut. p. 3. c. 166. n. 312.*

2. Respondeo ad alterum: ut status præcedens legitime impressus contrario statu mutetur, debent concurrere plura: Primò tempus 40. annorum completum & continuum. *c. cum de benef. ubi gl. V. legitima. Lott. l. 1. q. 34. num. 45. citans Gouz. gl. 7. n. 24. Seraph. decif. 950. num. 2.*

3. Secundò quòd tam provisi quam providentes intra dictos 40. annos sint in bona fide *Lott. n. 46. citans Gemin. in c. cum de benef. & ibi AA. passim; ita ut bona fides hæc sit continua per totum illud tempus, & non sufficiat (quod voluit Abb. in c.*

cum de benef. n. 1. & eum sequens Gemin. ibi n. 9.) non datâ bonâ fide in primo continuari possessionem cum bona fide per alios; cum conjungi nequeant tempora ad firmandum statum, sed deducendum veniat totum tempus illud, quo possessor malæ fidei beneficium obtinuit. *Lott. n. 47. citans Covar. super reg. possessor. §. 9. num. 6. & Rotam; subdit etiam Lott. n. 48. ex Abb. in c. consultationibus. de iur. iur. nu. 5. induci bonam fidem, & malam excludi; ubi ignoratur status beneficii, secundum quem provifus illud non potest obtinere.*

4. Tertio potestas mutandi beneficium in ipso collatore, sicut etiam in ipsâ institutione seu productione substantiæ & qualitatis beneficii, requiritur factum vel Papæ vel Episcopi; ita in collatione ipsâ requiritur alterutrum factum, ita ut inferiores Prelati, etsi ad eos spectet collatio, non possint conferendo mutare statum beneficii. *Lott. n. 49. citans Lap. Gemin. Archid. in c. cum de beneficio. Poterit autem Episcopus, vel alius habens jurisdictionem quasi Episcopalem statum huiusmodi mutare, si duo concurrant: primum, si ad ipsos pertineat collatio; si enim ad alios spectet collatio, collatio Episcopi utpote nulla nihil operabitur; deficitque in illo bona fides. Alterum ut status præcedens non fuerit inductus per ipsum Papam; sicut enim, ubi Papa prohibet v. g. beneficium conferri aliis, quàm regularibus, si Episcopus conferat seculari, nihil agit propter expressam prohibitionem superioris, maxime si adjunctum sit decretum irritans; ita ubi Papa statum induxit, non potest inferior illum mutare propter prohibitionem illius tacitam, juxta *decif. Rotæ. Lott. n. 50. & 51.**

5. Quarto: voluntas mutandi debet concurrere ab initio. *Lott. n. 52. citans Selv. p. 3. q. 11. nu. 40. Rebuff. super concord. tit. de collat. gl. 2. v. regularia. Rotam. decif. 368. num. 4. p. 2. in Recent.* Ut autem de voluntate ejusmodi doceatur, necesse est, doceri antiqui status scientiam in eo, de cuius voluntate agitur; cum nemo velle possit, quod ignorat. *Lott. n. 53. & 54. ubi: quòd ignorantia hæc in dubio præsumatur juxta c. ignorantiam. de reg. juris in 6. & quòd, qui scientiam supponit, eam debeat probare juxta l. omnes. de agricul. Item necesse est, docere de voluntatis illius manifestatione; cum voluntate in mente retentâ nihil quærat *l. si repetendi. c. de condit. ob caus. Lott. num. 57. & quòd illa sit clara & perspicua; unde si detur aliqua compatibilitas cum statu antiquo, non est censendus superior animum habuisse mutandi. Lott. n. 58. citans Calder. Sic v. g. si religiosus præponatur Ecclesiæ seculari, licet eam rexit per 40. annos, non censebitur Ecclesiæ illius status immutatus de seculari in regularem; quia nisi superior hoc declaraverit, non censebitur unquam voluisse, ut regularis ibi deserviat regulariter, sed seculariter; ac ita nequidem simplicem usum circa regimen mutare. Lott. n. 59. citans Lap. & Gemin. in c. cum de benef. Sic si Episcopus contulit beneficium non factâ mentione juris patronatûs; non censebitur mutatus status, nec inturbata possessio patroni; præsumitur enim, quòd contulerit, si patrono placuerit. Lott. n. 62. Sic si Papa in perpetuum provideat beneficium aliâ manuale, sumitur interpretatio pro exclusione voluntatis mutandi statum; quia potest fieri interpretatio pro dispensatione in persona, absque eo, quòd Papa habuerit voluntatem mutandi statum. Lott. n. 63. Atque ita licet provisiones Apostolicæ, si de contrario non appa-**

appa-

appareat, optime declarent statum; dum tamen agitur de mutatione, vix erit, ut immutent statum beneficii, Lott. n. 64. ex Regid. decis. 107. Achill. de iur. decis. 13. &c. adeoque etiam non attenduntur ad istum effectum tales provisiones, uti nec ipsorum Ordinariorum; ubi constat de statu antecedente contrario. Lott. n. 67. Adde quod in Papa potissimum concurrat duplex præsumptio non habitæ istiusmodi voluntatis mutandi, nimirum, quia factum circa statum præcedentem ignorat; & quia est difficilis circa usum potestatis in mutando, idque etiam locum habeat, etiamsi Papa provideat motu proprio; quia inde non removetur defectus intentionis ipsius, ut Paris. conf. 1. nu. 7. l. 1. Gab. de claus. conclus. 2. n. 18. Lott. nu. 68. & 69. Eadem quod nimirum ad mutandum statum beneficii præter 40. annos requiratur potestas & intentio mutandi, & ut mutatio facta sit bona fide &c. habet Tond. in qq. benef. p. 3. c. 166. n. 8. Ubi ex Rota dicit hoc intelligendum, quando de legitimo statu anteriore evidenter constat.

Queres 34. An beneficium in propria sua significatione comprehendat omnes iam nominatas species: item an sub nomine beneficii absolute sumpti veniant ea omnes in privilegiis, facultatibus, dispensationibus &c.

Respondeo quoad primum affirmative (juxta tamen dicta superius de perpetuitate ad q. 4.) gl. in c. si gratiose. de rescript. v. beneficia. Abb. in c. postulasti. de rescript. n. 2. Selv. de benef. p. 1. q. 3. Garc. p. 1. c. 6. n. 37. Tusc. lit. B. concl. 59. Castrop. loc. cit. n. 7. Unde etiam, dum à jure in materia, etiam stricta profertur, nomen beneficii, venire omnia curata, & dignitates, nisi exceptio vel ratio singularis beneficia distinguat, docet Felin. in c. postulasti. n. 11. Rebuff. Gregor. & alii; quos citat & sequitur Garc. cit. c. 6. n. 74.

2. Respondeo quoad secundum; in facultate & privilegio alicui concessio conferendi beneficia, comprehendit beneficia omnia tam duplicia, etiam dignitates, quam simplicia; cum hæc facultas sit favor, & gratia principis communi juri non derogans, adeoque lata interpretationis, in quo cessat ambitio; cum ejus effectus deriveretur in alium, Tusch. loc. cit. Azor. loc. cit. c. 44. q. 7. & 8. Gonz. loc. cit. gl. 6. n. 25. & alii, quos citat & sequitur Castrop. num. 8. contra Rebuff. & alios quosdam apud Garc. Neque etiam magnopere præjudicans Ordinario (ut vult Rebuff.) ex eo, quod is necessario debeat conferre, ut Franc. apud Garc. n. 46. quia potestas conferendi datur tali non privative, sed cumulative cum Ordinario; vel etiam quia sic jus conferendi Ordinario non minuitur, sed juvatur; quemadmodum fieri non dicitur præjudicium parochis ex eo, quod religiosis concedatur potestas absolvendi, Castrop. loc. cit. Excipiuntur nihilominus beneficia electiva, eo quod præsumi nequeat Pontificem velle per talem concessionem mutare naturam beneficiorum, qualiter ea mutaretur in electivis, si independenter ab electione eorum provisionem alicui concederet, Corraf. cit. c. 5. n. 8. Decius de elect. in c. 1. n. 4. Gambar. de off. Legati. l. 3. n. 114. Castrop. nu. 9. citans Paris. p. 4. conf. 31. n. 21. Gonz. Gomez. & alios contra Selv. p. 3. q. 1. n. 29. Abb. Imol. Staph. Rebuff. Felin. &c. quos citat & sequitur Garc. loc. cit. n. 28. & seq. fusè probans contrarium, nempe dum simpliciter

mandatur provideri de dignitate, vel etiam beneficio primo, quod vacaverit, non expresso aliquo provisionis modo, excludi quoque dignitatem & beneficium electivum.

3. Respondeo tertio: in facultate alicui concessa, ut provideatur de primo beneficio vacaturo, non comprehendit neque dignitatem, neque etiam Canonicatum Ecclesiæ cathedralis, propter beneficiorum istorum præminentiam & majoritatem: ut Garc. num. 56. sed solum beneficium simplex, competens tamen; juxta stylum namque & consuetudinem restringitur ex mente concedentis quantum fieri potest, talis concessio, ne ambitionem foveat. Castrop. n. 10. Garc. loc. cit. n. 49. & seq. citans alios. Tenent hæc, dum talis concessio ad concessionem supplicantis obvenit; secus, si litteræ concedantur motu proprio. Franc. in c. cum illis. de præb. in 6. Staph. & alii apud Garc. n. 57. etsi ipse censeat tunc adhuc excipi curata, citans pro hoc Abb. in c. ad aures. de rescript. n. 5. Gonz. gl. 6. n. 10. Rotam decis. 6. de præb. in novis.

4. Respondeo quarto: similiter, vel potius à potiori in dispensatione; utpote quæ semper est strictæ interpretationis, non veniunt dignitates, nec præbendæ cathedralis, nec curata; Rota decis. 2. de filiis præb. in novis. Menoch. casu 201. num. 62. Franc. Corraf. Rebuff. quos citat & sequitur Garc. n. 60. contra Majol. de irregul. l. 6. c. 9. n. 2. Gambar. de off. Leg. n. 157 tenentes, quod dispensatus ad beneficium, sit etiam dispensatus ad beneficium curatum. Addit etiam Garc. n. 62. citans pro hoc Rotam, Felin. Selv. Rebuff. simplicem dispensationem ad beneficia non tantum non comprehendere præbendas, sed nec alia beneficia Ecclesiæ Cathedralis. Nihilominus dum dispensatio fieret motu proprio, comprehendit adhuc beneficia quæcunque, docent Abb. in c. in cunctis. de elect. num. 8. Felin. in c. postulasti. de rescript. n. 13. Sanch. de matrim. l. 8. d. 1. quos citat & sequitur Garc. num. 64. Item comprehenduntur omnia (excepto Episcopatu, propter præminentiam dignitatis speciali notâ dignam; quia est culmen dignitatum. Abb. in c. cum dilectus. de concess. præb. n. 1. & in c. cum Vin-toniensis. de elect. n. 8. Sayr. de cens. l. 6. c. 11. num. 27. Garc. n. 66. & seq. contra Henriq. in sum. l. 13. c. 57. §. 5. & alios, censentes dispensatum ad curatum, eo ipso dispensatum ad Episcopatum, & dispensatum ad omnes ordines sacros, esse eo ipso dispensatum ad beneficium curatum etiam Pontificale) si dispensatio est ad quæcunque beneficia; cum talis dispensatio sit exuberans. Felin. loc. cit. nu. 4. Garc. loc. cit. citans pro hoc Mandos. Jason. & alios contra Rebuff. & Gonz.

PARAGRAPHVS II.

De conditionibus & qualitatibus Beneficii regularis & secularis.

Queres 35. Unde constare possit aut argui, quod beneficium sit regulare?

Respondeo: de hoc constare potest ex Bullis variis Pontificum: harum enim assertioni, præsertim in materia beneficii, standum est; præsertim si dictæ assertiones summorum Pontificum essent

essent antiquæ, & sæpius repetitæ per longam annorum seriem. Tondut. in *gg. benef. p. 3. c. 166. n. 1.* citans Mascard. *de prob. concl. 622. n. 6. & 15.* & Mar. Antonin. *Vir. resol. c. 20. n. 2. & 3.* quæ Pontificiæ assertiones per multas & repetitas enunciativas, quibus enunciatur beneficium collatum tanquam regulare, cum dicta enunciatiuæ antiquissimæ per longam annorum seriem continuatæ probant verum, & antiquum statum regularem beneficii; quia tales enunciatiuæ habent vim famæ & privilegii ad effectum regularitatis probandæ. Tondut. *ibid.* citans *n. 2.* Burat. *decis. 636. num. 4.* & Rotam *decis. 163. p. 1. Recent.* Idem quoque constat ex fundatione, dotatione vel institutione beneficii Azorp. *2. l. 3. c. 26. q. 3.* Verum hæc generalia sunt ad probandum quemcumque statum beneficii: specialia verò ad arguendum, beneficium esse regulare, seruiunt, quòd sæpius datum fuerit in Commendam; ex quo illius qualitas regularis comprobatur. Tondut. *loc. cit.* juxta Rotæ *decis. 202. n. 4. p. 1. Recent.* Item quia collatum fuit tanquam dependens ab alio beneficio regulari seu domus cuiusdam regularis. Tondut. *n. 4.* ex Ludovis. *decis. 370. n. 3.* Vel etiam, ut Azor *loc. cit.* dum de hac qualitate regularitatis non constat ex fundatione, ea arguatur ex eo, quòd non nisi clericis regulæ certæ religionis astrictis conferatur à collatoribus.

Quæres 36. Num conditio illa beneficii regularis, quòd nimirum non nisi regulari sit conferibile, juxta c. cum de beneficio. de præb. in 6to. ita eidem inhereat essentialiter, ut non quandoque à seculari obtineri & administrari queat?

Respondeo negativè.

Quæres 37. Quando nam igitur id fieri possit?

I. Respondeo primò: ex plenitudine potestatis Pontificiæ; dum nimirum Papa sciens beneficium esse regulare, conferret Clerico, quem scit esse secularem. *cit. c. cum de beneficio. in fine;* Dico sciens; si enim aliàs non expressâ qualitate beneficii & personæ impetrantis secularis etiam à Papa impetraret quis beneficium regulare, impetratio foret nulla; Gonz. *ad reg. 8. gl. 7. n. 4.* Sanch. *in decal. apud Castrop. de benef. D. 1. p. 3. ad initium;* etiam si ea procederet ex motu proprio; cum hæc clausula: *ex motu proprio;* suppleat solum subreptionem ex causis extrinsecis, non autem eam, quæ provenit ex personæ inhabilitate, & intrinseca beneficii qualitate. Sanch. *loc. cit.* Idem est dum Papa simpliciter mandasset Titio (qui est Clericus secularis) conferri beneficium: conferri enim nequiret, nisi seculare; restringi enim deberet talis concessio secundam qualitatem personæ impetrantis, & materiam subjectam, ut constat ex *c. cum de beneficio.*

Secundò: urgente necessitate; dum nimirum non adessent idonei regulares, beneficium regulari præfici potest secularis, & contra. *c. inter quatuor. de religiof. domib. ibid.* Abb. Rebuff. *tit. de dispens. cum regular. n. 40.* Garc. *p. 7. c. 10. n. 16.* citans Corraf. Azor *l. 3. c. 26. q. 5.* convenientius enim est, beneficium gubernari per Clericos diversæ professionis, quam omni gubernatione destitui. Pirh. *ad tit.*

P. Leuren. Fori. Benef. Tom. I.

5. l. 3. n. 116. Postèque id fieri auctoritate Episcopi, adjicit Azor.

3. Tertio: ex jure novo (spectato enim jure antiquo, nempe *cit. c. cum de beneficio.* id fieri non poterat; sed nec in hac parte dispensare Episcopus. Castrop. *loc. cit. §. 1. n. 1.*) nimirum Trid. *sess. 14. c. 10.* possunt beneficia regularia (intellige simplicia, v. g. portiones Monachales & Canonicales, & his similia; quæ enim administrationem habent, ut Abbatia, Prioratus, non nisi Professis conferri possunt, ut declaravit S. Congregatio 12. Decemb. Anno 1585.) conferri, etiam ab ordinariis Collatoribus (ut habet eadem declaratio) secularibus, qui tamen habitum istius ordinis suscipere statim ac beneficium acceperint, ut censet Castrop. *loc. cit. n. 2.* & professionem emittere (post explem nimirum annum probationis & non antè; ne professio sit invalida. Garc. *loc. cit. n. 15.* Castrop. *loc. cit.* citans Sanch. *in Decalog.*) teneantur. De ceterò præcindendo ab hoc Trid. concessio nequidem Novitiis conferri posse regularia, etiam simplicia, tenet Garc. *n. 4.* citans pro hoc *c. nullus. de elect. in 6to. Clem. 1. de statu Monachorum. Franc. in c. Beneficium. de regul. in 6to.*

4. Quarto: minùs propriè ob mutatam qualitatem, dum nimirum beneficium regulare non manens tale transivit jam in seculare per præscriptionem.

Quæres 28. Quanam igitur requirantur, ut hæc ratione beneficium regulare per præscriptionem transeat in seculare, & contra?

1. Respondeo: requiri, ut in eo ritè & scienter instituti seculares Clerici, unus (unus enim etiam actus, dum habet tractum successivum, ita ut relinquat effectum continuatum per tempus à jure requisitum ad præscriptionem, eandem perficit) vel plures illud possederint in titulum, & administrarint pacificè, absque contradictione per annos 40. continuos, non obstante, quòd dein iterum institutus regularis illud administrarint, nisi fortè id factum per annos 40. novam inducendo præscriptionem, iterum ex seculari fecerit regulare. *cit. c. cum de benef. Garc. p. 7. c. 10. num. 35.* citans plures Rotæ *decis. Gonz. cit. gl. 7. n. 36.* Sanch. *in decalog. c. 29. n. 17.* Castrop. *d. 1. p. 3. §. 4. n. 3. & 2.*

2. Non sufficit itaque primò indulgentiâ & auctoritate Papæ illud possessum jure solum administrationis aut commendationis, uti videmus hoc modo plures Abbatias, Prioratus, similia ve à Cardinalibus, aliisque Prælatibus regularibus possideri, absque eo quòd desinant esse beneficia regularia; cum non conferantur iis in titulum, sed jure administrationis, & vel hinc non tam conferantur, quam commendentur. Azor *p. 2. l. 3. c. 26. q. 3.* Castrop. *loc. cit.* Neque rectum fuisse à secularibus tanquam Vicariis vel conductitiis Clericis; cum Vicarius non tanquam Rector in eo constitutus suo, ac velut proprium, sed alieno nomine beneficium possideat. Gl. *in cit. c. Franc. ibid. n. 3.* Sanch. *loc. cit. n. 22.* Pirh. *loc. cit. n. 122.*

3. Neque sufficit secundò, secularem simpliciter institutum in beneficio ut Rectorem, sed requiritur institutum, ut & instar secularis Rectoris. Franc. *loc. cit. n. 9.* Sanch. *n. 23.* Castrop. *n. 5.* Pirh. *loc. cit.* Corrad. *l. 1. c. 6. n. 328.* ubi etiam ostendit unde cognoscendum, an seculare rectum fuerit per regulares

B

lares

lars ut regulare: sufficit tamen in prima institutione hanc qualitatem expressam, quia præsumitur successoribus eodem modo conferri, ipsòque professione habitam continuare, Felin. in c. in nostra & c. de rescript. n. 4. Pirh. & Castrop. loc. cit.

4. Non tertio hoc ipsum adhuc sufficit, nisi insuper hoc fiat, seu hæc qualitas in collatione beneficii exprimat animo & intentione imprimendi beneficio regulari statum beneficii secularis. AA. iidem.

5. Non sufficit quartò decennium, ut volunt quidam putantes, ad hoc ut secularè beneficium transeat in regulare, requiri annos 40. ut verò regulare transeat in secularè, sufficere decem; ideo quòd in posteriori statu beneficium quasi reducat ad primævum statum suum juri conformem; & vel sic præscriptio hæc non tam adversetur, quàm conformetur juri, secùs ac contingit in priore; nam ut legenti textum cit. c. cum de beneficio. patet, idem est modus præscriptionis in regulari, qui est in seculari beneficio; insuper beneficium esse regulare, non est contrarium dispositioni juris, sed potius hæc ejus qualitas habetur ex jure; ut patet ex cit. C. Ac denique malè sic dicitur beneficium reduci ad primævum statum suum; quia primævus ejus status non fuit alius, quàm regularis; vel si is fuerit secularis, dum beneficium per præscriptionem, vel privilegium mutatum est in regulare, is ita extinctus est, ac si nunquam fuisset. Vide de hoc pluribus Castrop. loc. cit.

6. Denique neque hæc omnia sufficiunt ad hoc, nisi in possessore fuerit bona fides; possessor enim malæ fidei nunquam præscribit, Gonz. gl. 8. n. 35. Sanch. loc. cit. n. 26. Pirh. Castrop. loc. cit. ultra hæc non requiri titulum, nisi fortè, ubi præscriberetur contra jura Episcopalia; de quo vide Pirh. loc. cit. n. 121. Porro quæ hic dicta sunt & requisita ad mutationem beneficii regularis in secularè per præscriptionem, eadem ratione applicanda sunt mutationi secularis in regulare. Vide dicta §. præced. ad. q. 33.

Quæres 39. An & qualiter beneficium regulare seculari conferri possit?

Respondeo: posse beneficia regularia secularibus conferri, modò habitum suscipere, & lapsò probationis anno professionem emittere teneantur. Tondut. qq. benef. p. 3. c. 196. n. 2. juxta expressa verba Trid. sess. 14. c. 10. ubi: regularia beneficia in titulum regularibus professis provideri consueverunt, si per obitum vel resignationem, vel aliàs in titulum obtinentis vacare contigerit, religiosi tantùm istius Ordinis, vel huius, qui habitum omnino suscipere & professionem emittere teneantur. Ampliatur hoc ipsum, ut talibus dicta beneficia in eo casu conferri possint etiam ab ipsis ordinariis Collatoribus. Tondut. loc. cit. n. 3. citans Barb. in decis. Apostolicis. c. 65. nu. 1. Hanc tamen esse differentiam inter provisiones tales factas ab ordinariis Collatoribus, & illas, quæ sunt auctoritate Sedis Apostolicæ, ait Tondut. loc. cit. n. 4. ut provisio facta ab ordinario Collatore non sufficiat, nisi provisus per annum integrum permanserit in Novitiatu (pro quo citat seipsum Tondut. qq. benef. p. 1. c. 87. & 88.) in provisu verò Apostolici literis soleat apponi clausula illa: *ut is coram certis Commissariis à Papa ad id deputatis intra tempus assignatum; vel statim professionem emittere possit & debeat;* quod enim dicitur professionem emissam ante ex-

pletum annum Novitiatus esse nullam, procedit solum in professione emissà in Claustro, & coram Superiore regulari; de qua loquitur Trid. sess. 25. c. 15. & c. officii. de Elect. in fine. Dum autem ad effectum collationis beneficiorum deputantur Executores, qui ex reg. 59. Cancell. possunt recipere ad professionem provisum etiam nondum elapsò anno Novitiatus, non est expectandum aliquod tempus, sed est arbitrarium Executori, ad quem spectat præficere monasterio, ut hoc faciat secundum rei & personæ qualitatem. Tondut. n. 5. in fine citans Abb. in cit. c. officii. num. 5. Quòd si tamen in rescripto ad possessionem certum tempus constitutum est, illud observandum est. Tondut. loc. cit. n. 6. Non poterit tamen Ordinarius illa beneficia conferre sub conditione futuræ professionis, si ea administrationem habent; quia in illis requiritur professio expressa tempore collationis factæ per Ordinarium. Tondut. loc. cit. n. 7. citans Gonz. gl. 8. n. 75, qui dicat, sic declaratum à S. Congregatione Concil. Trid. item Barb. ad Trid. sess. 13. c. 10. n. 10. De cetero etsi communis regula sit: regularia beneficia regularibus, & secularia secularibus conferenda sunt. c. cum singula. de præb. in 6. Clem. 1. de elect. poterunt tamen regularia secularibus manentibus talibus, & contra secularia regularibus conferri in subsidium; nimirum deficientibus personis capacibus. Tondut. loc. cit. num. 23. citans Gonz. gl. 8. n. 43. Garc. p. 7. c. 10. n. 16.

Quæres 40. An beneficium regulare unius ordinis haberi possit à religioso alterius ordinis?

Respondeo negativè: Trid. sess. 14. c. 10. Nav. conf. 4. de regular. n. 23. Rodriq. qq. reg. to. 1. q. 34. a. 8. Sanch. l. 7. in Decal. c. 29. & alii apud Castrop. loc. cit. §. 1. n. 3. qui etiam addit citans pro hoc c. cum singula. de præb. in 6. Clem. 1. de suppl. negl. præb. beneficium regulare solum administrari per religiosos alicujus Conventus non posse aliis religiosi, etsi ejusdem Ordinis conferri; cum religiosi istius Conventus privari nequeant jure habito ad tale beneficium.

Quæres 41. An monachus coipso, quo monachus est, regulare beneficium habeat; hoc est, an monachatus sit beneficium regulare?

Respondet affirmativè Gl. in clem. Dispendiosam & c. de judiciis V. beneficiis. sentitque monachatum esse beneficium non secùs ac Sacristia, conferrique hoc ipso, quòd à Superiore in monachum quis recipitur; ac ideo habet jus petendi alimenta ex ipso Cœnobio. è contra negat Abb. in cit. Clem. monachum habere simpliciter ac propriè officium vel beneficium, sed solum votum in Capitulo, & ratione hujus quoddam spirituale & simile in multis juri, quod habet verus beneficiatus; secùs tamen sentit de Canonico regulari. Abbati adhæret Azor. loc. cit. q. 7. idem docet Lott. l. 1. q. 33. n. 24. & seq. dum ait, portionem illam, quam quilibet monachus vel regularis sumit de mensa monasterii, minùs propriè dici beneficium regulare; nisi fortè agatur de Canonicis regularibus, & quidem Cathedralis Ecclesiæ alicujus, existentis nimirum in manibus regularium ex institutione, privilegio, vel consuetudine.

Quæres

Quæres 42. Num monasteria censeantur beneficia majora?

Respondeo; juxta Abb. in c. per tuas. de Simon. nu. 7. Jo. Andr. in c. majoribus. de præb. n. 1. censeferi inter beneficia medium locum tenentia; juxta Lott. verò, qui pro hoc quoque citat Tholos. de benef. c. 10. num. 9. & alios. l. 1. q. 26. n. 6. & n. 17. & seq. ubi id fusè probat, spectare ad beneficia majora ex prærogativa dignitatis, ordinationis, & symbolizationis, quam habent tum cum Episcopatibus, in quantum nimirum Abbas est pastor monachorum, non secus ac Episcopus aliorum. c. officii. de Elect. nec secus ac Episcopus per Electionem Conventus, & confirmationem Papæ constituitur, ac inde recipit ordinariam jurisdictionem cum mero imperio in monachos sibi subiectos, & quidem immediatè à Pontifice stante etiam monasterio Abbati pro territorio. c. illorum. de sent. Excom. Tum cum Ecclesiis Cathedralibus in multis, maxime in puncto provisionis. c. siquis deinceps. 16. q. 7. quatenus nimirum servatur in providendis Abbatibus per ipsum Pontificem eadem forma, quæ servatur in providendis Cathedralibus seu Episcopatibus. Vide de his Lott. Loquitur autem is de monasteriis seu Ecclesiis monasteriorum, quæ Abbatia regulares dicuntur.

Quæres 43. Cujus auctoritatem necesse sit intervenire in erectione Ecclesiarum conventualium & regularium ac monasteriorum?

Respondeo primò: necesse est, ut interveniat licentia Episcopi diocesani. c. quidam. 18. q. 2. Trid. sess. 25. de regular. c. 3. Tamb. de jure Abb. to. 3. D. 5. q. 1. Miran. to. 1. q. 33. a. 1. Ita ut nec religio exempti possint ædificare in loco non exempto absque consensu Episcopi; Ricci. p. 4. decis. 168. Barb. de jure Eccl. l. 2. c. 12. n. 6. Nec sufficit ad hoc consensus Vicarii Episcopi, Calder. de off. Vicarii. cons. 3. Necessarius tamen non est consensus Episcopi ad mutationem Monasterii de loco in locum. Barb. loc. cit. uti nec ad ampliacionem monasterii. Barb. n. 10. citans Rodriq. to. 1. q. 49. a. 9. sufficitque post Ecclesiam constructam. Ricci. Barb. ll. cit. Porro declaravit Clem. 8. in constitut. sua, quæ incipit: quoniam &c. non posse Ordinarios dare hanc licentiam ad ædificandos novos Conventus cujuscunque mendicantium ordinis (censuit S. Congregatio 19. Decemb. Anno 1620. comprehendi etiam monasteria monialium. Barb. loc. cit. n. 7.) nisi vocatis prius & auditis aliorum in iisdem civitatibus, & locis, ubi ædificandum est, Conventuum Prioribus & Superioribus, & aliis interesse habentibus, & causa, servatis servandis, cognita constituerit &c. quam constitutionem innovavit & amplavit Greg. 15. in constitutione, quæ incipit: Cum alias &c. die 17. Aug. Anno 1622. prohibendo, ne erigantur hujusmodi monasteria, nisi in iis saltem 12. monachi seu religiosi habitare, ac ex redditibus & consuetis elemosynis sustentari valeant (comprehendi etiam monasteria non mendicantium, indicat Barb. n. 18.) & nisi Priores seu Procuratores aliorum monasteriorum non solum in prædictis, sed etiam in aliis per 4000. passuum circum vicinis locis ad id vocati & auditi fuerint, & erectioni tali consenserint. apud Barb. loc. cit. Unde ab his Pontificiis dispositionibus induci formam iusti concess.

P. Leuren. Fori Benef. Pars 1.

fioni Episcopali, ita ut ejus omisso non solum illicitam, sed & invalidam reddat concessionem, tenent Tamb. loc. cit. n. 11. Ricci. p. 2. decis. 75. Gratian. discep. forens. to. 3. c. 527. & alii, quos citat sequiturque Barb. qui & addit ex decis. Rotæ 30. p. 3. divers. dispositiones illas non habere locum, ubi non adessent alii mendicantes, ut ex Ricci. p. 4. decis. 168. in mutatione unius monasterii in alium locum.

2. Respondeo secundò: præter præfatum Episcopi consensum requiri adhuc summi Pontificis auctoritatem; nam c. 1. de excess. præl. in 6. & c. unic. de relig. domib. in 6. statuitur, ne Prælati religionum recipere valeant Conventum, seu locum sine speciali Sedis Apostolicæ indulgentiâ, non obstantibus quibuscunque privilegiis, nisi de hac prohibitione specialem mentionem faciant. Tamb. loc. cit. n. 3. Barb. loc. cit. n. 11. Neque hanc juris communis dispositionem abrogavit Trid. loc. cit. Sed solum statuit, ut alia insuper adhiberetur licentia, nempe Episcopi, ut declaravit S. Congregatio teste Campanil. apud Barb. uti & factas à Pontificibus concessionem variis religiosis ædificandi ubique de sola licentia Ordinarii, revocavit Congregatio Cardinalium negotiis Episcoporum & regularium præpositorum, approbante Greg. 15. 17. Aug. Anno 1621. & latissime motu proprio Urban. 8. in consit. Romanus Pontifex. 24. Aug. Anno 1624. de qua vide Barb. n. 15. uti & 17. & seq. multa de monasteriorum subiectione, & exemptione à jurisdictione Ordinarii, & in qua distantia ab aliorum ordinum monasteriis ædificandum.

Quæres 44. Num regularia beneficia esse possint in Ecclesia seculari & contra?

Respondeo: posse esse in Ecclesia regulari Capellanas seculares manuales nullum titulum præbentes, ac proinde æquipollentes illi missarum celebrationi, quæ ex devotione à divina elemosyna fit; ita tamen ut si exigatur, contribuere teneantur in impensas desuper necessarias candelarum, vini, hostiarum, paramentorum; secus tamen est de Capellaniis vel beneficiis perpetuis in titulum. sic decisum, ait C. de Luca. de regular. D. 1. n. 65. Vide eundem de regul. d. 64. n. 4. & seq. ubi ait: posse in Ecclesia regulari inservire Clericos seculares, ibique capellas seu beneficia habere, modò non sint in altari majore, aded, ut redoleant ipsius Ecclesiæ principalem Rectorem seu Prælaturam; uti & contra Regulares in Ecclesiis secularibus; utpote quæ habent usum precarium Ecclesiarum secliarum, earum naturam non immutant. Posse etiam in Ecclesiis regularium esse vera beneficia seclaria ex fundatione manentia talia, ostendit Corrad. l. 1. c. 6. n. 329. & seq. Hinc

Quæres 45. Num Capellania fundata in monasteriis regularium, & in Ecclesiis Ordinum militarium, sint seculares, an regulares?

Respondeo primò: hoc ipso non esse regulares: dubium enim non est posse in iis fundari Capellanas non nisi per seculares Clericos administrandas, accedente consensu Ordinarii & Conventus. Lamb. p. 1. l. 1. q. 3. a. 16. & alibi Garc. p. 7. c. 10. n. 37. quos citat & sequitur Castrop. loc. cit. §. 4. n. 6. unde

2. Respondeo secundò: si ex fundatione constet eas fundatas esse, ut per seculares administrantur, erunt seclaria beneficia; idem est, dum de facto per seculares administrantur; non autem constat ex

B 2

funda-

fundatione aut per præscriptionem à regularibus institutos. Castrop. *loc. cit. n. 5.* Qui tamen paulò post addit sequentia: Quòd si tamen ex fundatione non constet pro sæcularibus tales Capellanas esse institutas; neque etiam constet per sæculares 40. annis gubernatas esse, præsumenda sunt regularia beneficia; eò quòd fundata sunt in monasteriis ac conventibus; quia non est facile præsumendum, conventum consensisse, ut tales Capellaniae sibi unita à sæcularibus gubernarentur. Mascard. *de prob. concl. 172. n. 17.* Rodriq. *loc. cit. n. 3.* Sanch. *loc. cit. n. 27.* quos citat Castrop.

Quæres 46. An à regularibus in titulum haberi possint beneficia secularia simplicia, non facta regularia per præscriptionem v. g. Canonicius, Vicaria, non curata &c.

R Espondeo negativè: *c. cum de beneficio. c. super eo. de regular. Tamb. de jure Abb. to. 3. d. 9. n. 4.* expressè loquens de monachis. Less. *de just. l. 2. c. 41. nu. 99.* (addens quoque hanc rationem, quòd in beneficiis simplicibus cesset ratio curæ & doctrinæ, ob quam promotio regularis ad Ecclesiam sæcularem est concessa) Covar. *de testam. l. 3. c. 2. num. 3.* Sanch. *l. 7. in Decal. c. 29. n. 75.* Garc. *p. 7. c. 10. nu. 28.* Suar. *de relig. to. 4. l. 3. c. 19. n. 26.* & alii cum communi, quos citat Castrop. *loc. cit. p. 3. §. 1. nu. 5.* Extenditque se responsio etiam ad Canonicos regulares: sic enim expressè decisum à Rota, & S. Congregatione super c. 10. sess. 14. Trid. apud Garc. *n. 29. & 31.* sic sentire omnes, ait Tondut. *qq. benef. p. 1. c. 180. n. 10.* excepto Viviano solo, quem meritò reprobatur Corrad. *in pr. dispens. l. 6. c. 1. n. 26.*

2. Neque in hoc dispensare potest Episcopus, cum nullibi hæc potestas ei collata reperitur. Abb. *in c. quod Dei. de statu monach. n. 5.* Less. *l. 2. c. 41. nu. 99* apud Pirh. *ad tit. de prob. n. 117.* Sanch. *loc. cit. n. 76.* Castrop. *loc. cit.* Tondut. *loc. cit.* citans Corrad. *ubi antè.* Potest verò dispensare Pontifex, ut non secus habeant ea in titulum, quàm Abbatis suas, utpote quod non nisi jure Ecclesiastico statutum. Pirh. *loc. cit.* Navar. *comment. 4. de regul. n. 69.* Garc. *loc. cit. à n. 38.* Nec obstat, quòd *c. cum ad monasterium. de statu monach.* dicatur abdicatio proprietatis, sicut & custodia castitatis adeò annexa est regula monachali, ut contra eam nec summus Pontifex possit licentiã dare &c. Nam præterquã, quòd Papa in voto solenni religionis dispensare possit, eò quòd solennitas voti sit de jure positivo Canonico, ut habet communissima Theologorum, & Canonistarum; de quo vide Abb. *ad cit. c. cum ad monast. Felin. in c. si quando. de rescript. Menoch. de præsump. l. 2. præsump. 10. n. 33.* Less. *l. 2. c. 4. dub. 11.* Valent. *to. 3. d. 6 q. 6. p. 7.* Sanch. *de matrim. l. 8. d. 8.* & alios quàm plurimos congestos apud Garc. *loc. cit. num. 43.* qui & ipse numeris seq. id fusè probat: præterquam etiam, quòd voto solenni paupertatis non nisi ex constitutione Ecclesiæ repugnet dominium retinendum vel acquirendum, sed magis usus. Garc. *n. 64. & 87.* Azor. *l. 12. c. 6. q. 4.* cum communiores; adeòque Papa dispensare possit, ut etiam manens monachus professus obstrictus voto solenni haberet dominium fructuum beneficii: præterquam denique, quòd verè religiosus esse possit absque voto solenni, ut constat ex constit. Gregor. 15. contingere in Societ. Jesu: Præter hæc omnia, inquam, opus non est indulgere ex hoc capite religioso proprietatem, neque propter hoc eum eximere aut extrahere à religione, sed sufficit talem regularem manentem regularem habere dispensationem & ad-

ministratorem rerum, qualem aliàs habent beneficiati regulares fructuum suorum beneficiorum regularium. Garc. *n. 88.* Nav. *de redit. Eccl. q. 1. monito 8. & 10* quem vide, & apud Garc. *n. 89.* aliàs interpretationes cit. *c. cum ad monast.*

Questio 47. An constituti in ordinibus militaribus habere possint beneficia secularia?

R Espondeo: si verè religiosi sunt, hoc est, tria vota substantialia emiserunt, ut milites S. Joannis Hierosoly. & Teutonici; beneficia sacralia habere non possunt Garc. *p. 1. c. 4. n. 21.* Navar. *l. 3. de regular. conf. 10. n. 9.* Rodriq. *qq. regul. to. 1. q. 34. a. 5.* Gonz. *ad reg. 8. gl. 8. n. 42.* Lamb. & alii apud Castrop. *loc. cit. p. 3. §. 3. n. 1.* quibus licet ipse consentiat, num. tamen seq. contrarium censet probabile, citatque pro hoc Sanch. *in Decal. l. 6. c. 29. n. 103.* citatúsque ab eo Gamb. *de off. legati. n. 289.* sic idem probabile esse docet Pelizar. *in man. regular. to. 2. tr. 8. c. 6. scđ. 4. n. 234.* loquens expressè de militibus S. Joannis, datque Castrop. hanc rationem, quòd hujusmodi milites in communi modo vivendi statum sæcularem habeant, & sæculares reputentur; quòd autem capaces sint beneficiorum regularium, intellige proprii ordinis, id esse favorem religionis, adeòque inde non inferendum, non esse capaces sæcularium. nam facilis id concedendum puto istiusmodi militibus, cum propriè religiosi non sint, eò quòd castitatem non nisi conjugalem voveant. Vide plura de his militibus apud Azor. *tom. 1. l. 13. c. 3.* Garc. *p. 1. c. 4.*

Quæres 48. Utrum Novitio conferri possit beneficium sæculare?

R Espondeo: conferri posse validè. Sanch. *in Decal. c. 4. num. 22.* Castrop. *de benef. d. 1. p. 2. §. 5.* Garc. *p. 7. c. 10. n. 5.* manet enim sui juris; nec minùs capax est recipiendi tempore Novitiatùs novi beneficii sæcularis, quàm ante Novitiatum habiti retinendi; Neque etiam per acceptationem illius renunciare censetur religioni; cum possit eo animo acceptare, ut si religio non placeat, illud possit retinere; si minùs professione facta vacet: unde jam sequitur primò: quòd novitius cum alio beneficium suum commutare possit non secus ac alius Clericus sæcularis. Sanch. *loc. cit. n. 22.* Pirh. *loc. cit. n. 123.* Secundò: si beneficium vacet, quòd ex fundatione sua v. g. debetur primogenito familiaris, & is sit Novitius, nequaquam possit conferri alteri; sed conferendum illi, vel differendam illius collationem, si potest, quousque ille professionem emitat. Sanch. *n. 23.* Castrop. *n. 6.* His tamen non obstantibus minùs decens est dare Novitio beneficium sæculare (intellige quod ei aliàs debitum non est) ne ei ansa detur redeundi ad sæculum. Castrop. *loc. cit. n. 5.* Pirh. *loc. cit.*

Quæres 49. Num regularis etiam monachus citra dispensationem obtinere possit Episcopatum etiam in seculari Ecclesia?

R Espondeo affirmativè: *Clem. 1. de elect. c. si religiosus. c. nullus religiosus. c. querendum. de elect. in 6.* Garc. *loc. cit. n. 30.* cum communi.

Quæres 50. An nomine dignitatis Episcopalis, ad quam eveli potest religiosus, comprehendantur etiam qualibet alia Prælatura habentes propriè curam animarum?

R Espondeo utrumque videri probabile. affirmativam tenet Less. *l. 2. de just. c. 41. n. 99.* inquit: regu-

regularis capax est dignitatis in Ecclesia seculari, v. g. Præpositura, Decanatus; si proprie habent curam animarum secularium &c. item Gl. in *cit. clem.* & Imol. n. 4. Franc. & Jo. And. in *c. si religiosus*. Abb. in *c. Dei timorem. de statu regul. n. 5.* & alii apud Castrop. *loc. cit. n. 6.* in idem inclinare videtur Engels *ad tit. de Capell. monachorum. n. 6.* etiam absque eo, quod limitationem istam addat: modò sunt proprie curata; quin & Less. *loc. cit.* subjungit: si verò istæ dignitates non habent curam animarum, nisi respectu Capituli, dubium est; tamen probabile est, esse & tum religiosum earum capacem; quia nusquam prohibetur, ita Sylv. *v. religio. 7. q. 4. & 6.* ex Abb. ad hoc tamen, ut addit Less. & alia beneficia secularia non est regularis promovendus, nisi necessitas, vel magna Ecclesia utilitas postulet, ne & monasteria præcipuis viris spoliarentur, & ambitioni porta aperiatur. De cetero contrarium sentientibus Castrop. n. 7. Suar. *de relig. to. 4. l. 3. c. 19. n. 27.* & aliis pluribus, quos refert Mandos. *de signat. gratia. tit. Dispensatio pro obtin. benef.*

Quæres 51. An beneficia parochialia seu curata secularia, carentia jurisdictione fore externi, citra ullam dispensationem religiosi profecti etiam monachi, quin & mendicantes obtinere possint?

Respondeo affirmativè: scilicet monachos (etiam mendicantes; nullus enim in jure textus est, qui hos excipiat. Sanch. *cit. l. 7. c. 29. n. 37. Less. l. 2. c. 41. dub. 12. num. 98.* Castrop. *loc. cit. n. 12.* contra Duennam. Rodriq. Imol. Rebuff. relatos à Sanch.) non solum ad tempus & in Commendam sed & in titulum istiusmodi beneficia obtinere posse, quantum est de jure antiquo. *c. quod Dei timorem. de statu monachorum.* Castrop. *loc. cit. Pirh. loc. cit. n. 118.* etiam si officio concionandi inepti sint, modò aliàs apti sint ad docendum parochianos; quod munus docendi videtur in *cit. textu* venire nomine officii prædicandi Sanch. in *Decal. loc. cit. num. 4.* Lamb. *l. 2. p. 1. q. 7. 4. 19. n. 22.* Garc. *p. 7. c. 10. num. 18.* Castrop. *loc. cit.* contra Rosel. Sylv. &c. apud Garc. nullà iis ad hoc opus dispensatione Episcopi. Tamb. *de jure Abb. 10. 3. D. 9. n. 5.* Covar. *c. 2. de testam. num. 3.* Lamb. *num. 13.* Sanch. *loc. cit. n. 35.* citans quàm plurimos contra Gonz. *ad reg. 8. gl. 7. num. 52.* Bellamer. apud Castrop. Si enim hæc egerent, nequaquam diceretur *cit. c.* eos ad regimen parochialium ordinari posse: non enim dicitur, posse fieri, quod extraordinario remedio, quale est dispensatio, eget, ut Castrop. *loc. cit.* ex Innoc. Sed neque egentibus eà indirectè, quatenus assumpti ad talia beneficia vivere debent extra claustra, administrare fructus beneficii, deque iis disponere: ad hoc enim iis potestatem facere potest religiosus eorum Prælatus, & non Episcopus. Quinimo dum tale beneficium pleno jure subest Conventui vel Prælato regulari, potest is independentè ab Episcopo illud suo religioso conferre (etsi & tunc Episcopi fit, illum examinare & visitare, ut constat ex Trid. *sess. 7. c. 7. sess. 24. c. 3. & 18. de reform. nisi forte Prælatus ibi haberet jurisdictionem quasi Episcopalem; tunc enim ad eum quoque spectat examinare ad beneficia parochialia & approbare Confessarios, ut probat Less. l. 2. *loc. cit. num. 98.*) secùs*

P. Lauren. Fori Benef. Pars 1.

ubi beneficium non ita subest Conventui. Opus enim tunc est præter consensum Prælati auctoritate Episcopi, non secùs ac dum secularis Clericus assumitur. Castrop. & Less. *loc. cit.* ita etiam, ut tunc à Prælato suo nequeat deponi; quia quoad hoc exemptus est ab illius jurisdictione, & subiectus Episcopo. Less. *n. 16.* remittens ad *C. in Parochia. 16. q. 1. & Sylvestrum.*

2. Limitat tamen hanc ipsam doctrinam quòd regulares attento jure communi absque ulla dispensatione habere possint secularia curata primò, nisi speciale religionis alicujus statutum obstat, vè cuius ad nullum beneficium seculare promoveri possint, ut contingit in Societate Jesu. Secundò: modò concurrat utilitas aut necessitas Ecclesia secularis curata, eòquòd talis concessio juris dimanarit ad favorem boni animarum, adeòque dicta necessitas aut utilitas exigat, ut monachus tali Ecclesia præficiatur. Tamb. *loc. cit. n. 6. & 7.* citans Sanch. in *Decal. loc. cit. c. 41. num. 99.* Rodriq. *qq. regular. to. 1. q. 34. num. 5. &c.* Tertio: modò Ecclesia illa, cui regularis præficitur, sit actu curata, non autem solum habitu, eòquòd, ut dictum, privilegium illud à jure concessum regularibus in favorem animarum, quod tunc cessaret, quando Ecclesia non esset actu curata. Tamb. *num. 8.* citans Sanch. *ubi ante n. 41.* Quarto: modò non sit præscriptio quadragenaria, ut Ecclesia illa regatur per seculares cum exclusione regularium. Tamb. *n. 9.* citans Sanch. *ubi ante num. 42.* Selv. *de benef. p. 3. q. 11. num. 133. &c.* Quintò: modò regularis sui superioris licentiam obtinuerit. Tamb. *nu. 10.* juxta *c. religiosus. de elect. in 6.* Ac denique limitatur à Tondut. *qq. regular. benef. p. 1. c. 180. num. 12.* & aliis, modò habeat sic provisus socium ejusdem ordinis juxta *c. Monachi. de statu Monach.*

Quæres 52. Quid ergo de jure novo?

Respondeo: jure novo citra privilegium beneficia secularia curata habere non possunt monachi: Corrad. *p. 2. dispens. l. 6. c. 1. n. 18.* citans binas S. Congregationis declarationes. Castrop. *loc. cit. n. 10.* Garc. *n. 20. 21. & 31.* citans Felin. Rebuff. Covar. Bellam. Navar. item Suar. *de relig. ro. 4. tr. 8. l. 3. c. 19. n. 27.* Rebuff. in *pr. de dispens. cum regular. num. 5.* & omnes pro responsione nostra ad seq. quæstionem citandi contra Engels *ad tit. de Capell. Monach. à n. 8.* citantem Less. Azor. Tamb. &c. (qui tamen plerique loqui videntur de jure communi; cum se fundant in *c. quod Dei timorem. de statu Monach.*) & fusè probantem contrarium; siquidem ex Concil. Lateran. sub Alex. 3. in *c. Monachi &c. de statu Monachi.* id quod jam aliàs permillum revocari videtur, & prohiberi. Garc. *n. 21.* ad quod se revocans S. Congregatio *ad c. 10. sess. 14.* Trid. ait: *Regulares sunt incapaces beneficii simplicis, non autem curati juxta dispositionem c. quod ad Dei timorem; licet non hodie, cum obstat Concilium Lateran. in declaratione verò ad c. 18. sess. 24.* ait: *quæritur an Ecclesia parochiali ex necessitate, nempe ob penuriam sacerdotum regularis perpetuò præcipi possit; respondit S. Congregatio, permitti posse, ob id autem hodie necessariam esse dispensationem contra opinionem communem antiquorum DD. quod ita de stylo observari consuevit, &c. insuper de regulari translato ab uno ad alium ordinem expressè ait ipsium Trid. sess. 14. c. 11. quod etiam si Canonicorum regularium fuerit,*

ad beneficia secularia etiam curata omnino incapax existat. Neque in hoc etiam, cum non translatis dispensare posse videtur Episcopus; cum non possit contra Canones & Concilia dispensare. *Garc. n. 21. Affirmatque apud Eundem & apud Gonz. ad reg. 8. gl. 7. n. 54. Maudol. in praxi sign. gratia. tit. de dispens. Monach. pro benef. hodie non dispensari cum Monacho ad beneficium curatum obtinendum, prout in Bulla Pauli IV. continetur, quæ est constitutio illius 28. & incipit: Postquam divina bonitas. de dato 13. Cal. Aug. 1558. ubi etiam disponitur privari quibuscunque beneficiis, etiam curatis, regularem, qui absque Apostolica dispensatione illa obtinuit. Gonz. loc. cit. In necessitate autem, dum nimirum non inveniuntur Clerici seculares idonei, censet Castrop. n. 11. beneficia talia non esse adhuc conferenda regulari in titulum, sed in Commendam ex eo, quod alius provisionis modus non sit necessarius, & hic licet aptior: poterit siquidem, quando cunque reperietur minister secularis idoneus, removeri, & sic decusum videatur à S. Congregatione in declaratione ad c. 18. sess. 24. Trid. poteritque hoc ipsum facere Episcopus, prout habetur in eadem declaratione. Vide *Garc. n. 31. Observandum etiam quod ait Lott. l. 1. q. 34. n. 60. & 61. nihil prohibet, quod minus regulares promoveantur ad Parochialem, non tanquam claustralis, sed tanquam rector & Clericus secularis, ita ut tanquam alienatus à monasterio, cum eo nullam retineat communicationem, nec (tantum si aliis non deberet stare solus. *Gl. in c. unicum. de supplend. neglig. pral. V. revocari.*) tenetur ibi habere socium, ut voluit Abb. in c. constitutis. de elect. n. 2. & hinc est, quod licet regularis non possit presentari ad beneficium consuetum regi per seculares; id tamen intelligendum sit, si presentetur tanquam claustralis, non verò si presentetur ut secularis Clericus *Gl. in Clem. unicum. V. secularibus. de supplend. neglig. pralat.* ita Lott. circa quod tamen advertit, quod ait Card. de Luca, de regular. D. 36. n. 11. certum est, quod admittit illam facultatem (nimirum habendi Parochialem secularem) illa non solvit à vinculo religionis, neque religiosum professum efficit Clericum secularem, sed solum eum habilitat, ut vivere possit extra claustrum in habitu Clerici secularis sub jurisdictione Ordinarii; ut quandoque per gratiam specialem concedi solet aliquibus religiosis ex pio motivo,**

Queres 53. An etiam jure novo ab habendis beneficiis istiusmodi curatis excludantur Canonici & Clerici regulares?

Respondeo affirmativè: *Pirh. loc. cit. num. 118. Garc. n. 33. citans pro hoc Gonz. gl. 7. n. 53. (ubi is expressè: hodie nulli regulares, etiam si sint Canonici, habere possunt sine dispensatione Apostolica beneficia curata, neque in perpetuum neque ad tempus, & quidem in editione novissima de Anno 1676. etiam Tamb. loc. cit. n. 12. dicat, quod Gonz. in posteriori editione sui operis de veritate melius edoctus sententiam oppositam tenuerit, idemque de eo testetur Corrad. in p. 2. disp. l. 6. c. 1. n. 10. quod loc. cit. nempe n. 53. in addit. in secunda impressione dicat, quod re maturius considerata contrarium est tenendum; tum quia de jure communi Canonici regulares potest obtinere Parochialem, c. quod Dei timorem; tum etiam quia per Concil. Trid. non modò est aliquid abrogatum, imò potius approbatum sess. 14. c. 11. dum*

statuit, quòd hujusmodi Canonici translati de uno ad alium Ordinem non possint obtinere beneficia curata: unde quoad non translatos videtur Concilium approbare dispositionem juris communis & Prosperum de Augustino in appendice bullarii V. regular. Canon. pag. 577. sic expressè tenet Corrad. loc. cit. n. 13. ubi, postquam opposita sententia fundamenta omnia retulisset, concludit his verbis: *absolutè dicendum, Canonici regularibus non posse citra Sedis Apostolicæ dispensationem concedi Parochialem Ecclesiam, prout non modò restantur omnes peritissimi, & antiquissimi Curiales, sed & multi Pontifices significarunt teste Sanch. in Decal. to. 2. l. 7. c. 26. num. 71. restaturque idem Corrad. sic resolutum per S. Congregationem præpositam negotiis Episc. & regular. in una Cremon. de Anno 1630. (vel ut habet Barb. Anno 1603.) his verbis: Canonici regulares non obstante c. quod Dei timorem. non admittantur ad curam Parochialium Ecclesiarum absque Sedis Apostolicæ dispensatione &c. item Barb. juris Ecclesiast. l. 3. c. 4. num. 80. citans pro hoc Navar. in summa Bullar. tit. de Canon. regular. n. 2. Mirand. in man. Pralat. to. 1. q. 32. a. 5. Laurent. de Franchis de contrav. inter Episc. & regular. in quæst. var. q. 86. Sanch. ubi ante &c. ac dicens, quamvis contrarium viderit in Curia ad instantiam Canonorum regularium Lateranensium per aliquos advocatos approbatum; sibi tamen non minimum injectum scrupulum per aliam DD. resolutionem asserentium dispositioni istius cap. quod Dei timorem. fuisse derogatum per concordata Concilii Lateran. sub Leone X. & sic jam non licere Canonici regularibus secularia beneficia curata obtinere. Item Tondut. qq. benef. p. 1. c. 18. n. 15. ubi ait; cum hac sententiâ concludendum, & non esse recedendum à dictæ Congregationis declaratione; etsi fateatur se aliàs, prius quam citatos AA. legisset, consuluisse pro sententiâ oppositâ ad instantiam & requisitionem D. Gigard. Canonici regularis S. Antonii Viennensis. item C. Luc. de regul. d. 36. num. 11. loquens de Canonico regul. ad Parochiam secularem promotò ait: ideòque manet regularis incapax beneficiorum secularium, iis exceptis, quæ per Papam scienter cum dispensatione hujus obstaculi sibi collata fuerint; Quamvis idem Card. in annot. ad Trid. d. 13. postquam *ibid. n. 1. dixisset, disponi in decretis Trid. ut regulares beneficiorum secularium sint incapaces, asserat n. 5. in Canonici autem regularibus adesse videretur quædam specialitas, ut servitio Ecclesiarum secularium curam animarum habentium addici valeant, citatque pro hoc postremo Pignatell. consult. Can. 44. Item tenet nostram responsonem Pelizarius in man. reg. to. 2. tr. 8. c. 6. sect. 4. n. 236. omnium verò fusissimè nostram hanc responsonem tenet, & acriter tuetur, & specialiter quidem de incapacitate Canonorum regularium Ordinis Præmonstratensis Jacob. Pignatelli. to. 1. consultat. 44. ubi postquam præmiserat fusè fundamenta sententiæ oppositæ, num. 13. inquit: statuendum tamen omnino est, Canonicos regulares Ordinis Præmonstratensis ceterisque alios Regulares &c. incapaces Ecclesiis Parochialibus secularibus, tam quoad eas, quæ sunt jurispar. quàm quoad alias generaliter; cum non possit assignari respectu capacitatis major ratio in unâ, quàm in aliâ; nec à sacris canonibus super hoc ulla reperitur constituta diversitas. item n. 20. dicit: hanc sententiam esse certissimam iudico; præsertim post Trid. & num. 24. ubi, quod hodie requiratur dispensatio Pontificis, ut Canonici regularis ad secularem promoveri possit, quodque hoc sit *indm.***

indubitatum, etiam inspectâ mente S. Concilii per Eminentiſſimos Patres & interpretes declarata, probatur ex sensu S. Congregat. Concilii, cui solenne est decernere, quod nullus hodie regularis absque dispensatione Papa obtinere possit secularis beneficium, licet curatum, ut in una Cremonens. 1. Septemb. 1630. in una Tarrinens. 27. Octobr. ita, ut neque Canonicus regularis, non translatus degere possit extra claustra in habitu presbyteri secularis sub prætextu, quod obtineat beneficium secularis &c. & tenere videntur omnes ii, qui expressè de regularibus loquuntur, ut Castrop. loc. cit. citans Piacet. Sanch. &c. Contrarium sentientibus Engels loco supra cit. Vivian. in pr. juris pat. in appendice ad c. 2. l. 6. ubi etiam testatur S. Carolus Boromæum, prævio concursu Anno 1584. contulisse Parochialem quandam Ecclesiam Canonico regulari. Lateran. Paris. de resign. l. 2. q. 1. n. 111. ubi ait: Canonici regularis potest ex dispensatione Episcopi obtinere curatum; sic resolutum dicens à Rota in Metensi. paroch. 16. Novemb. 1552. teste Caputaq. decis. 85. p. 1. ubi testatur esse commune. Eadem habet Paris. l. 4. q. 5. n. 5. & fusè Tamb. de jure Abb. 10. 3. d. 9. quæſito. 8. n. 11. juncto n. 13. ubi absolute ait: Canonicos regulares tam de jure communi, quam novo absolute sine speciali Sedis Apostolicæ dispensatione cum solâ suorum superiorum licentiâ posse beneficia secularia (etiam absque eo, quod n. 13. addat curata) in titulum obtinere: citat pro hoc Pennotum l. 2. histor. tripart. canonic. regular. c. 72. item fufiffimum Consilium Domini Viuentii Parentis contra quosdam apud Garc. n. 24.

2. Pro nostræ sententiæ fundamento afferuntur plura responsa Pontificum teste Sanch. loc. cit. & declarationes S. Congregationis. Prima harum ad c. 10. sess. 14. Trid. sic habet: regulares sunt incapaces beneficii simplicis, etiam si essent Canonici regulares; non autem beneficii curati juxta dispositionem c. quod Dei timorem &c. licet non hodie, cum obſtet Conc. Lateran. Altera ad c. 18. sess. 24. S. D. N. Gregor. XIII. noluit licere Canonico regulari Congregationis Lateranensis, etiam de licentiâ sui Generalis, absque permissu summi Pontificis, assumere curam animarum ad tempus &c. multoque minus beneficium curatum. Tertia, quam refert Garc. n. 32. est de Clerico quodam regulari, vetito à Papa admitti ad concursum, eò quod Concil. Lateranen. prohibuerit regulares habere seculares parochiales. & maxime declaratio illa allata à Barbosa, & ista allata à Pignatelli. qui etiam loc. cit. n. 20. & 22. ex ipsis Trid. verbis sess. 14. c. 11. ubi taliter translatus, etiam si Canonico regularium fuerit ad beneficia, etiam curata omnino incapax existat, hoc format argumentum, quod Concilium dicto loco non loquatur; ut volunt Adversarii, de Canonico ad strictiorem regulam translato; sed alio simplici regulari ad ipsos Canonicos regulares translato, eò quod si secus intellexisset Concilium, vana fuisset hæc resolutio, seu hoc decretum; cum jam certum esset, per Concilium Lateran. relatum in c. monachi, de statu monach. quod taliter translatus tanquam effectus filius alterius religionis strictioris omnino erat incapax hujusmodi beneficiorum; sed quia in translato ad Canonicos non modò erat dubium; sed contrarium expressè dispositum per c. quod Dei timorem. eodem tit. ideo Concil. Trid. ad corrigendam hujusmodi dispositionem statuit, quod etiam si sit de iis, hoc est, etiam si ad Canonicos ipsos regulares, qui aliàs admittebantur, fuerit translatus ad beneficia præfata omnino sicut alii (intellige Canonici illi regulares, ad quos translari) incapax existat; subjungitque Pignatelli n.

22. neque ex eo, quod de translatis solummodo mentio fiat, ad istos restringenda dispositio ea Trid. quasi, ut arguunt Adversarii, in non translatis dispositio cit. c. quod ad Dei timorem. incorrecta remaneat. Advertendum siquidem est, quod Concilium de translatis locutum fuit ratione facilioris & frequentioris contingentia, ut bene colligitur ex lecturâ totius textûs, & præsertim sub initium; ubi: quia verò regulares de uno ad alium Ordinem translati faciliè à superiore suo licentiam standi extra monasterium obtinere solent; non autem, ut excluderet, quin de aliis omnibus etiam non translatis esset intelligenda; in quibus eadem & major ratio prohibendi militabat. Format & aliud argumentum ex supradictis idem Pignatelli à n. 26. hoc modò quod Sedes Apostolica judicare consuevit, idem semper & ubique judicandum est juxta c. in causis. de re judic. Sed ita de incapacitate Canonico regularium ad dicta beneficia statuere & judicare consuevit hæc Sedes; nempe Pius V. in constitutione suâ: lubricum vita genus. ubi dictum Canonico S. Georgii esse capacem pro obtinenda Ecclesiâ Parochiali seculari, concurrente tamen expresso Sedis Apostolicæ permissu. Et Gregor. XIII. prout refertur à S. Congreg. supra cit. item responsa sacra Congregationis habent vim interpretationis authenticæ, atque adeò vim legis juxta Suar. de ll. l. 6. c. 1. n. 2. & S. Congregatio semper solita est respondere contra capacitatem Canonico regularium. Ac denique c. illud. quod Dei timorem. ideo permittit canonicis curam animarum, quam negat monachis; quia dicti Canonici, ut ibidem dicitur, regulæ inserviunt laxiori, sive non ita strictam vitam vivunt ac monachi; sed Canonici regulares successu temporis vitam ceperunt ducere strictiorem vi constitutionum suarum; adeò que nunc militat eadem ratio in his Canonico, quæ in monachis militabat; & sic eadem juris censura eos afficiat necesse est; dum enim lex fundatur in religione, ita accipit Canonicos regulares, sicut & monachos; cum Canonicus regularis æquè ac monachus, esse non potest Patrinus elevando Baptizatum de fonte, quia textus id prohibens monachis, fundatur in religione. Et quod specialiter concernit Præmonstratenses, contra illos sic arguit Pignatelli. l. c. n. 19. quod ipsa, quæ hac in parte prætendunt, privilegia satis arguant, ipsos de jure communi capaces non esse; cum jus singulare sive privilegium ostendat, jus commune esse in contrarium, dictaque privilegia, siquæ sint, recipere interpretationem passivam à jure communi, adeò que intelligenda solum in casu, quo non repellantur sacerdotes seculares idonei ad curam. Et in specie de Canonico regulari ait: docere Host. Innoc. in c. quod Dei timorem. Garc. p. 7. c. 10. n. 19. in fine. Lamb. de jure pat. l. 2. p. 1. q. 7. a. 19. nu. 22. & a. 22. n. 1. Rebuff. in p. 2. de dispens. cum regular. n. 40. Attenditur enim semper necessitas & utilitas Ecclesiarum in præficiendis regularibus ad curam animarum. Gloss. in c. quod Dei timorem. V. regimen. Corrad. pr. benef. p. 1. c. 5. n. 7. juncto c. Priscis. c. monachi. c. cum; pro utilitate. 16. q. 1. & hinc, ut ait Pignat. n. 19. in casu permissu requiritur dispensatio Episcopi; quam non nisi ex justâ causâ & necessitate concedere possit; pro quo citat Bellam. decis. 718. Paris. l. 4. q. 5. n. 5. Barb. ad c. quod Dei timorem. n. 2. additque in fine cit. n. 19. Pignat. ex Germon. valde laudari Episcopos, qui tales dispensationes negant. Ac denique sic concludit contra eosdem Præmonstratenses Pignatelli n. 30. unde

nullum profecto fundamentum Præmonstratensēs constituere possunt super assertis privilegiis, contentis in diplomate Clem. VII. quia, ut perspicue videre est, loquitur tantum de parochialibus ad collationem ipsorum Abbatum pertinentibus, & eorum Ordini unitis; quatenus autem de aliis loqueretur, esset per Concil. Trid. & decretum Gregor. XIII. abrogatum; ac præcipue per Constitutionem Pii IV. quæ incipit: *in Principis Apostolorum sede*, in fine Concilii appositam: quia Pontifex revocat expressè omnia privilegia, indulta, exemptiones, dispensationes, immunitates, aliæque jura quomodolibet concessa monasteriis, Abbatibus, Conventibus, Regularibus, omnibusque cujusvis gradus, & qualitatibus personis ad terminos Concilii cum clausula sublata & decreto irritante; sed neque illis suffragari posse ait n. 31. aliud diploma Greg. XIII. confirmatorium constitutionum, & privilegiorum Ordinis Præmonstratensis; cum & illud loquatur tantum de parochialibus unitis, ac sub conditionibus, quatenus non sunt decretis S. Concilii repugnantia, nec reservationes & affectiones Apostolicas impediant.

3. Opposita sententia fundamenta sunt, primum, idque potissimum apud Engels, Gonz. in editione 2. loc. cit. n. 11. quod Trid. sess. 14. c. 11. prohibendo Canonicum regularem ad alium Ordinem translatum ad faculare beneficium, etiam curatum, assumi, etiam tacite innuat, non translatum assumi posse; cum exceptio firmet regulam, etiam in casibus non exceptis, adeoque inde rectè inferatur, alios religiosos non translatos beneficiorum secularium curatorum capaces esse: verum ad hoc satis responsum est à Pignatelli. Secundum quod Rota in una Papiensi jurispar. 6. Martii. Anno 1598. coram Seraph. sic resolvet, quod licet facularia beneficia non sint conferenda regularibus, possint nihilominus curata conferri Canonicis regularibus. Tamb. cit. n. 11. Pennot. loc. cit. n. 5. item quod S. Congregatio Anno 1602. (quam declarationem refert Gabr. Pennot. apud Tamb. loc. cit.) id declaravit his verbis: *Congregatio Concilii censuit decretis ejusdem Concilii Canonicum regularem non prohiberi obtinere beneficia curata, nisi fuerint ex eis translatis, de quibus habetur in decreto c. 11. sess. 14.* Atque ita tam Rota, quam S. Congregatio longè post illud decretum aliud, quod emanasse dicitur Anno 1581. fenserit, adeoque dicendum sit, illud non fuisse praxi demandatum, vel promulgatum (uti id expressè dicit Pennot. de decreto illo facto auctoritate Gregor. XIII.) ne aliàs cogamur dicere Rotam illud contempsisse, aut ignorasse. Tamb. loc. cit. de qua etiam declaratione ait Corrad. loc. cit. quamdiu non constat de intentione Papæ, declarationem nihil facere, quin nec sufficere, Papam sic aliquando voluisse, cum postea potuerit voluisse contrarium; quia voluntas non reducta ad actum legis vel dispositionis nihil operatur. Tertium fundamentum sumitur ex facto illo S. Caroli Borrom. quo contulit facularem parochiam Canonico regulari Anno 1584. quam provisionem verbatim refert Pennot. Adeoque triennio post illud decretum.

Quæres 54. An religiosi obtinere possint citra dispensationem beneficia duplicia facularia, quæ sunt absque curâ animarum propriè tali, puta præfecturas Ecclesiæ Collegiata facularis, v. g. Præposituram, Decana-

rum &c. dum hæc sunt cum solâ jurisdictione aliquâ fori externi in eos, qui sunt de collegio, vel etiam absque jurisdictione, omni, habentes solum æconomicam veluti gubernationem in convocando collegio, de liberandoque & disponendo cum illo de rebus ad collegium spectantibus?

Respondeo affirmativam contradictionis partem censeri probabilem à Pelizar. in man. regular. To. 2. rr. 8. c. 8. sect. 4. n. 235. item à Less. loc. cit. ubi tamen addit, ad similia regularem non esse promovendum, nisi necessitas vel magna Ecclesiæ utilitas id postulare: utramque partem probabilem censet Sanch. in decal. loc. cit. n. 72. pro utraque citans plures AA. et si affirmativam censet probabiliorem contra Castrop. loc. cit. n. 8. negativam putat probabiliorem.

Quæres 55. An ad hoc, ut religiosus sive dispensative sive citra dispensationem obtineat beneficium faculare, egeat licentiâ Prælati sui proprii, & insuper Conventus?

Respondeo ad primum affirmativè: ad secundum negativè. C. si religiosus. de elect. in 6. quamvis autem ibi solum mentio fiat de electione ad Prælaturam, requiritur tamen ea ad quodlibet aliud beneficium; cum ratio talis textus etiam in aliis locum habeat; quia nimirum religiosus liberam voluntatem non habet; sed subiectam suo superiori. Sanch. loc. cit. n. 57. Rodriq. to. 1. qq. regular. q. 34. a. 5. Castrop. loc. cit. n. 16. Pirh. loc. cit. Vi. de de his & seq. Pelizar. loc. cit. Hac tamen licentiâ non eger, ut obtineat à Papa beneficium, cum religiosi omnes sint Pontifici immediatè subiecti, Sanch. & Castrop. loc. cit. neque eâ eger ad acceptationem summi Pontificatus. AA. iidem contra Rodriq. & alios apud Sanch. cum hæc jam ab ipso jure concessa sit. C. licet. de elect. ubi habetur, nullum impedimentum apponi posse à duabus partibus Cardinalium præter hæresin, adeoque nec impedimentum non habitæ licentiæ. Neque ob intento beneficio parochiali in titulum eger Prælati licentiâ, ut relicto illo beneficio, alterum acceptet, cum acceptatione prioris beneficii manserit sui juris, & exemptus à Prælati regularis obedientiâ, quæ est ratio, ob quam Prælati licentiâ expostulabatur, Castrop. loc. cit. citans Sanch. Imol. Anchar.

Quæres 56. Num sufficiat licentiâ data antecedenter ad electionem, collationem, vel præsentationem sub conditione, si eligaris?

Respondeo negativè: cum Clem. fin. de elect. expressè dicatur: *cum concessa religioso à superiore suo licentiâ, ut electioni vel provisioni, si quam de ipso fieri contigerit, suam dare possit assensum, ambitionis vitio riam pariet, nullius eam existere volumus firmitatis*: hinc licentiâ hæc semper subsequi debet provisionem. Sanch. loc. cit. n. 60. & antecedere acceptationem: aliàs hanc non reddit firmam; quod enim à principio nullum est, tractu temporis convalescere nequit, Sanch. c. 16. num. 63. Castrop. loc. cit.

Quæres

Quæres 57. A quo Prælato hæc licentia concedenda?

Respondeo: probabilius sufficere licentiam Prælati, cuius tunc est ille religiosus, nisi obster speciale statutum vel privilegium (sicut in Societate Jesu licentiam ad Prælaturas nullus concedere potest præter Generalem illius) Sanch. n. 65. citans plures alios. Castrop. n. 19. contra Franc. Calder. &c. dicentes, necessarium licentiam illam concedi à Prælato, in cujus manibus religiosus ille emisit professionem.

Quæres 58. Quid si Prælatus neget licentiam?

Respondeo: si injustè id faciat, compellendum à suo Superiore; tunc autem injustè eam censetur negare, ubi non solum utilitas, sed & necessitas Ecclesiæ urgetur. Gl. in c. quàm sit. 18. q. 2. v. ad ordinandum. Anchar. ad c. si religiosus, de elect. in 6. nu. 4. Gamb. de auct. Legati à latere l. 8. c. ultimo. nu. 23. quos citat & sequitur Castrop. loc. cit. n. 20. quamvis enim utilitas Ecclesiæ, ad quam promovendus, sit causa sufficiens, ut hanc licentiam concedere possit juxta tex. c. pro utilitate. 16. q. 1. non tamen tenetur Prælatus ex obligatione utilitati istius Ecclesiæ secularis providere, præsertim ubi talis religiosus etiam suo Conventui foret utilis. Castrop. loc. cit.

Quæres 59. Quot vota habere debeat Regularis, ut obtineat beneficium saculare, cujus provisio pendet à pluribus suffragatoribus, sive fiat per electionem, sive per postulationem, sive per presentationem, vel nominationem, aliâque vocationem seu provisionem &c.

Respondeo: si est regularis, cujuscumque demum ordinis mendicantium, & beneficium Prælatura; secus est, si beneficium est simplex v. g. Canonicatus. Lamb. de jurep. l. 2. p. 1. q. 7. a. 20. Sanch. loc. cit. n. 50. quos citat & sequitur Castrop. loc. cit. §. 2. n. 2. uti & si est curatum absque jurisdictione; nimirum parochiale, quia hoc propriè non est Prælatura, & constitutio, de qua pauco post, pœnalis & exorbitans à jure antiquo. Castrop. n. 9. citans Sanch. loc. cit. n. 56. contra Lamb. loc. cit. Franc. & Anchar. in c. quorundam. de elect. in 6. Et extra administrationem proprii ordinis (probabilis enim, quoad non mendicantes excipiuntur Prælaturæ proprii Ordinis juxta Castrop. n. 6. contra Sanch. n. 49. & alios ab eo citatos) eget omnium eligentium votis; ita ut vel uno deficiente vel contradicente jus nullum illi acquiratur ad dictam Prælaturam, neque atque ullatenus consentire etiam accedente licentiâ proprii superioris regularis, etiam Generalis, sitque talis ejus vocatio omnino irrita. Si verò est religiosus non mendicans, cujuscumque demum Ordinis, requiritur & sufficit major pars eligentium: sic expressè statuit Bonifac. 8. & habet textus cit. c. quorundam. disparitatis hujus rationem hanc assignant Lamb. loc. cit. n. penult. Sanch. n. 44. apud Castrop. loc. cit. n. 1. quod mendicantes ob professionem excellentioris paupertatis & vitæ magis fugere de-

beant lites, & discordias, ambitionisque vias. Porro circa posterius observandum ex Castrop. n. 2. dum suffragatores jure Collegii, seu quatenus sunt pars Collegii, suffragantur, necessariò requiri majorem partem votorum, quæ talis est respectu totius numeri actu eligentium, adeoque requiri, ut v. g. ex 10. votis datis habeat pro se ad minimum 6. (non obstante textu requirente solum, ne à minore parte fiat electio, cum hoc ipso tacitè infinetur faciendam à majore parte. Castrop. *ibid.*) si verò suffragantur jure solum proprio, & singulari, sufficere habere absolutè majorem partem votorum; hoc est plura præ aliis nominatis v. g. ex 10. habere solum 4. dum reliqua 6. divisa sunt; scilicet tria data titio, & alia tria Cajo, juxta c. quoniam. de jurepat. quod si tamen etiam in hoc casu, dum nimirum singuli suffragantur jure privato; à 4. v. g. tantum data fuissent vota pro uno, reliquis non pronuntiantibus suum votum, non dicitur electus à majore numero, forèque electio talis adhuc nulla, Castrop. *ibid.* citans Sanch. & Lamb.

Quæres 60. An igitur regularis mendicans creatus Episcopus, si eidem conferatur alter Episcopatus, debeat iterum in hac secunda electione eligi in concordia, sufficiensque non mendicantem in hoc casu eligi à majori tantum parte?

Respondeo: tametsi negativam probabilem reputet Castrop. n. 4. eò quod talis jam exemptus ab obligationibus Religionis, induertque statum superiorem; textusque loqui videatur de solis religiosis indigentibus licentiâ religio Prælati, decretumque hoc insuper sit odiosum & restrictivum electionis à jure communi statuta. Affirmativam tamen putat probabiliorem, & in praxi tenendam ob communem DD. sensum; & quia, etsi ab oneribus Religionis talis sit exemptus, non tamen à substantialibus Religionis, quia verè religiosus est, citatque pro hac parte Gl. in cit. c. quorundam. v. religiosus. & Sanch. loc. cit. n. 28.

PARAGRAPHVS III.

De qualitatibus Beneficii manualis & perpetui &c.

Quæres 61. Quid in jure sit, & significet manualitas, & unde insit beneficiis?

1. Respondeo ad primum: manualitatem in jure nihil esse aliud, quam rei tanquam juris nostri apprehendendæ, abducendæque facultatem: argumento l. tertius. ff. de servis export. l. si hac lege. ff. de in jus vocand. ut fuse Brisson. de verb. juris signif. apud Lott. l. 1. q. 33. n. 1.

2. Respondeo ad secundum: hanc qualitatem beneficiis aliquibus inesse non à jure communi, sed contingibiliter, & quasi extrinsecus advenientem. Lott. *ibid.* n. 3. siquidem perpetuitas est aliàs qualitas propria beneficii. Castrop. de benef. d. 1. p. n. 4. Unde & in dubio beneficium præsumitur non manuale. Castrop. loc. cit. nu. 16. exprimendæque est manualitas, & probanda ad evitandam subreptionem explicitè, si beneficium est saculare; si verò est regulare, sufficet id fieri implicitè, narrando nimirum

nimirum regularitatem. Lott. n. 4. Porro in beneficiis secularibus constituitur hæc qualitas manualitatis in substantia beneficii vi dispositionis adjectæ in limine foundationis per fundatorem tam Clericum, quàm laicum: in regularibus verò non tam afficit naturam beneficii, quàm sita est in obedientia; & procedit ex virtute professionis religiosi; hic enim, cum sit sub obedientia sui superioris, nec habeat velle aut nolle, statim ac revocatur, cogitur beneficium dimittere. Lott. n. 5. & seq.

Quæres 62. Num beneficium manuale per prescriptionem quadragenariam possit amittere manualitatem, & fieri perpetuum; & contra perpetuum fieri manuale?

Respondeo affirmativè: dum nimirum inducitur consuetudo manualitati contraria, qualis foret, dum tentans revocare beneficium impediretur (intellige ab alio, quàm beneficiato ipso; si enim is solus per potentiam resisteret remotioni, & esset refractarius, inducere consuetudinem rationabilem, & præscribere nequirit, quia careret bonâ fide, argumento *c. cum inter vos. de consuetud. & cum non liceat. de prescrip.*) quia hæc esset contraria potestati revocandi, secus verò est, dum consuetudo non contrariaretur manualitati, qualiter ei non contrariatur omisso revocationis, modò ea sit libera: beneficium enim manuale non dicit revocationem, sed potestatem expeditam revocandi; adeòque dum conferens beneficium habet hanc potestatem, etsi per mille annos nunquam faceret revocationem, non inducitur consuetudo contraria manualitati; ita ferè Castrop. d. 1. p. 5. num. 21. concilians sententiam hoc in puncto negativam (quam aliàs absolute tenent Rebuff. *de pacif. poss. num. 277.* Abb. *in c. ad nostram. nu. 11.* Sanch. *in decal. c. 29. n. 117.* contra Gamb. *de off. Leg. l. 4. c. 1. nu. 19.* hoc nixi fundamento vero, quòd ex actibus meræ facultatis induci nequeat consuetudo juxta *c. Joannes. de Clericis conjug. & l. qui jure familiaritatis. ff. de acquir. poss.*) cum affirmativâ.

Quæres 63. Num beneficium perpetuum jurispatronatus per patronum, accedente consensu Ordinarii, possit fieri manuale, & ad nutum amovibile?

Respondeo: Navar. l. 1. conf. 9. vel juxta impressionem Venetam *conf. 11. de off. ordinari.* multum inclinare in partem affirmativam (in quo casu defineret esse beneficium ab Episcopo conferendum, perditque patronus jus præsentandi ad illud, & acquirit libertatem ponendi & tollendi, quando & quoties voluerit, Corrad. *in pr. benef. l. 1. c. 6. n. 287.*) eò quòd expediat Capellanas jurispatronatus esse potiùs manuales, quàm perpetuas; cum sic Capellanus magis incumbat servitio Capellæ, & impletioni onerum, meliusque vivat ob timorem amotionis. C. de Luca. *de jurep. d. 15. n. 11.* ait: multum sibi placuisse hanc Navar. rationem, satisque visam probabilem, unde plus quàm centies consulerit volentibus piè disponere, ut ab erectione beneficiorum juris patronatus abstinerent, & erigerent, seu fundarent hujusmodi Capellas manuales tanquam species pii legati, absque Ordinarii auctoritate; tum etiam ad evitandum devolutiones seu derogationes, aliàsque beneficia-

lium subtilitates, ob quas jus patronatus amitti vel inutile reddi solet: verum tamen de stricto jure videri sibi id non sufficere; quia cum beneficium jam constitutum sit in statu suo perpetuitatis, beneficiis secularibus connaturalis, ista immutatio sapere videatur speciem aliquam alienationis vel dismembrationis, quæ etiam in spiritualibus sine causa & solemnitate prohibita sit.

Quæres 64. Num hæc qualitas manualitatis insit beneficiis regularibus omnibus, & econtrâ absit à secularibus?

Respondeo negativè: etsi enim beneficia secularia præsumantur perpetua, quia ferè omnia secularia sunt perpetua. *c. 1. de Capell. Monach. & Gl. ibi. c. veniens. de filiis presbyt. apud Castrop. loc. cit. n. 16.* regularia econtrâ præsumantur manualia, quia ferè omnia sunt talia. Gonz. *ad reg. 8. gl. 5.* apud Castrop. interdum tamen regularia sunt perpetua, & secularia sunt manualia; quia sic constitutum ex fundatione, vel privilegio Apostolico, vel præscriptione. C. de Luca. *de benef. d. 97. num. 5.* Castrop. *loc. cit.* Gonz. n. 8. Garc. p. 1. c. 2. num. 72.

Quæres 65. Num ex eo, quòd quis ordinatur sacris ordinibus ad titulum beneficii, v. g. Capellania ad nutum amovibilis, illud amittat hanc qualitatem manualitatis seu amovibilitatis?

Respondeo negativè: maximè si fiat absque consensu patroni: non enim potest Ordinarius, etiam cum consensu patroni tollere vel mutare qualitatem foundationis. Garc. *loc. cit. n. 91.*

Quæres 66. Num manualitas cadat in beneficia parochialia secularia?

Respondeo probabilius, quòd non: etsi enim Castrop. *loc. cit. num. 16.* dicat istiusmodi beneficia rarè vel nunquam esse manualia, & Corrad. *in pr. benef. l. 3. c. 9. n. 36. & seq.* in Ecclesiis parochialibus difficulter admitti manualitatem, quia parochorum remotio & variatio non leviter præjudicat Ecclesiæ; Rota tamen, ut testatur Gonz. *loc. cit. num. 6.* postquam eadem ex causâ dubitasset, an laicus fundans Ecclesiam parochialem possit parochum constituere ad nutum amovibilem, in partem negativam inclinavit, Corrad. *l. 3. c. n. 2.* & habetur decretum S. Congreg. *ad c. 18. sess. 24.* quo dicitur: *Rector semel deputatus non poterit ad nutum amoveri à patronis, etiam quòd allegarent esse in possessione sic faciendis; etiamsi juspatronatus esset alicujus communitatis, sed perpetuò illius Ecclesie permanebit: Unde etiam, si Ecclesia parochialis unitur monasterio, ita tamen ut per sæcularem regatur, etiamsi is à monasterio præsentetur, non poterit ullatenus ab ista Ecclesia, nisi per Episcopum ex rationabili causâ removeri, consuetudine etiam vel statuto quovis contrario non obstantibus; sic enim definit expressè Bonif. 8. *in c. unic. de Capell. Monach. in 6.* adeoque non erit beneficium manuale, sed erit Vicaria perpetua. Gonz. *gl. 5. cit. n. 52.* quia ista Vicaria non est regulare beneficium, sed sæculare: proinde secularis beneficii naturam tenere debet. Castrop. *loc. cit. n. 18.**

Quæres

Quæres 67. Num beneficia regularia electiva manualitatem admittant, sumendo beneficium regulare pro quacunque præfectura regulari, quocunque nomine nuncupetur?

Respondeo negativè: Azor. *loc. cit. q. 5. Lott. n. 73.* cum communi: hæc enim eo ipso, quod per electionem conferuntur, non habentur à superiore simpliciter, sed à majore quadã vi & potestate: nempe ab ipso Collegio, in quo radicatur, & à quo fluit & refluit omnis jurisdictio. Argumento *c. 3. 4. & 5. causa 18. q. 2. Lott. loc. cit. n. 74.* talia sunt Abbacia, Prioratus, conventuales, (secus est de claustrali Prioratu; qui præterquam quod non per electionem constituatur, sed v. g. per Abbatem, non est administratio aliqua aut officium cum jurisdictione; sed simplex quadam procuratio & agentia, indè que revocabilis ad nutum. argumento *c. cum ad monasterium. de statu monachorum. Lott. n. 70.*) & similia, quæ etiam si à cõventu viã electionis; à conventu tamen removeri non possunt, nisi in causis in jure expressis: nam ubi tales electi sunt, ulterius non subjacent potestati Conventus, *Lott. n. 75.*

Quæres 68. Num manualitas cadat in beneficia regularia curata, hoc est, parochialia; supponitur enim de jure neque esse prohibendum monasterio, habere curam animarum; sive quia habet populum, sive quia Ecclesia aliqua parochialis illi est unita, vel de mensa ipsius monasterii, juxta Clem. unic. de excess. Prælat. Lott. n. 94. neque etiam jus simpliciter improbare consuetudinem regendi vel exercendi curam per ipsos regulares, adeoque id consuetudine, vel etiam ex fundatione induci posse. Rota Decis. 204. p. 2. Recent. Abb. in c. de capell. monach. n. 6. Lott. cit. l. 1. q. 33. n. 87. Neque his ob stare c. placuit secundum 16. q. 1. ubi vetuit Eugenius per monachos exerceri curam animarum; eos enim solos tangit, qui temerario ausu exeuntes de claustris motu proprio se ingerunt cura animarum in Ecclesiis. ibid. Rot. loc. cit. Turrecrem. etc. quos citat & sequitur Lott. n. 82. Neque cit. c. 1. de capell. monach. ubi Urbanus 3. vetuit in Ecclesiis, in quibus monachi habitant, regi populum per monachos; intelligitur namque solum de Rectore amovibili. Lott. n. 86. de cetero quoad alios religiosos non monachos nullatenus egit. his suppositis quæstio, ad quam nunc

1. Respondeo: beneficium regulare curatū posse esse ad nutum amovibile ex lege fundationis constituyente, quod cura debeat esse penes monasterium, aut ejus prælatum, & tamen ea actualiter immediatè exerceri ab aliquo illius monasterii religioso amovibiliter ad nutum. Rebus *conf. 113. n. 1.* citansque illum *Lott. cit. q. 33. n. 94. & seq.* Suppono siquidem hæc duo, curam animarum, & hujus curæ exercitium distincta esse, & ab invicem separabilia; ita ut apud unum sit cura saltem habitualis, apud alterum nudum exercitium.

Abb. in c. extirpanda. de præb. in 6. Mandos. quos sequitur *Lott. n. 89. & l. 1. q. 20.* Suppono secundò: hanc fundatoris legem etsi videatur esse contra jus commune, servandam esse juxta dicta supra. Unde poterit jam in hoc casu religiosus, seu obedientiarius ad libitum Prælati amoveri, absque eo etiam, quod contradicatur illi, quod responsum fuit ad *q. 29.* Quodque sequatur absurdum illud, de quo *Gl. in c. unicum. de capell. monach. in 6.* fore nimirum ratione illius amovibilitatis matrimonium temporale inter Ecclesiam talem & præfectum curæ animarum; in ea siquidem Abbas seu Prælati in dicto casu est sponsus seu rector Ecclesiæ, & non obedientiarius ille; quia absque omni titulo nudum exercitium alieno nomine promoveret; quemadmodum, dum in quibusdam Collegiatis secularibus cura est penes capitulum, is, cui ea à collegio committitur, præsertim non in perpetuum, (neque enim teneri Ecclesiam Collegiatam præcipuè regularem, quæ pleno jure sibi subjectam habet parochialem, præscindendo etiam à lege fundationis sic jubente, curam exercere per Vicarium perpetuum. *Gloss. in Clem. unic. de excess. Prælat. Bellam. & c.* quos citat & sequitur *Lott. n. 93.* etsi ad id teneatur vi *cap. extirpanda. de præb. in 6.* ubi non pleno jure, sed titulo tantum simplicis unionis subjectam habet Ecclesiam, uti *cit. c. extirpanda* explicat; & cum præcit. *gl. conciliat. Prob. apud Lott. loc. cit.*) non dicitur illam administrare suo, sed alieno nomine, & jure.

2. Respondeo secundò: idem fieri posse per præscriptionem 40. annorum. *Lott. n. 97.*

3. Respondeo tertio: è contra beneficium regulare curatum non erit removibile, dum præsentatus à monasterio regularis ab Episcopo confirmatur, seu instituitur jure aliquo singulari, seu privilegio, aut lege fundatoris contra dispositionem juris communis (quod aliàs ut *ex c. 1. de Capell. monach. & c. unico eodem tit. in 6.* vult in iis institui presbyterum secularem in Vicarium perpetuum) sic statuente *Lott. n. 98. Pirh. ad tit. de præb. n. 14.* citans *Azor. p. 2. l. 3. c. 26. q. 5.* Vide etiam *Suar. tom. 4. de relig. l. 3. c. ultim. n. 23. & Sanch. in Decal. l. 7. c. 29. n. 118.* Tunc enim inamovibilitatem illius obedientiarii operabitur auctoritas Episcopi, & prærogativa curæ populi. *Felin. in c. per tuas. de major. & obed. n. 4. Franc. in c. unic. de capell. monach. in 6. n. 5. apud Lott. loc. cit.* Duæ siquidem hic concurrunt institutiones: prima collatoria tituli, quæ est à Prælato regulari talis monasterii: secunda est institutio, quæ dicitur auctorizabilis; & est ab Episcopo tantum cadens in ipsam curam; & licet dum Ecclesia parochialis pleno jure pertinet ad monasterium, non videatur Episcopo permessa ista institutio auctorizabilis) quæ nec in exemptis locum habet, ut *Seraph. decis. 1304. n. 3.* in effectu tamen implicita est provisioni facta ab Abbate monasterii, qui censetur jure proprio instituire Vicarium institutione collativa, & eundem instituire vice Episcopi institutione auctorizabilis. *Anchor. & Jo. Andr. in c. de monachis. de præb. apud Lott. n. 100. & 101.*

Quæres 69. Num ergo etiam detur beneficium regulare curatum independentè à tali tam implicita, quàm explicita institutione Episcopi inamovibile?

Respondet affirmativè *Lott. n. 102. & seq.* dando hunc casum, dum nimirum monasterium

rium

rium haberet Prioratum; qui licet non sit Conventualis, est tamen curatus, & cura non exercetur per illum ipsum Priorem; sed per presbyterum secularem; in hoc namque casu presbyterum quidem illum amoveri non posse propter implicitam saltē institutionem auctorizabilem Episcopi; Priorem verò ex eo, quòd Prioratus ille jam non sit simplex administratio, debeantque tales Priores promoveri ad sacerdotium, & residere in Prioratibus, vel administrationibus; non autem in monasteriis, ut docet Jo. Andr. *in c. 2. de statu monach. n. 10.* adeoque si promotus ad sacerdotium intuitu, & ad titulum talis Prioratus inde mox moveatur ex voluntate Abbatis, reperiat se ordinatum, & non habere titulum. Quinimo ex eo solum, quòd jurisdictionem habeat, actu super illum ipsum Vicarium suum, Verum an hæ rationes sufficiant, dubito.

Quæres 70. Num detur beneficium etiam regulare neque electivum, neque curatum, saltem proprie inamovibile?

Respondeo affirmativè: Lott. *n. 113. & seq. & hunc dando casum, dum regularis ex collatione Prælati secularis fungentis vice Prælati regularis (ubi nimirum Ecclesia regularis esset Cathedralis, vel Cathedrali unita; tunc enim Episcopus est etiam loco Abbatis, juxta *c. causam. q. 9. de judiciis. & Abb. ibi n. 2. Anch. n. 4. Host. & alii apud Lott. n. 114.*) in dicta Ecclesia obtinet Canonatum vel dignitatem regularem, ab ea moveri non poterit; non à Prælati suis regularibus, quibus aliàs subjectus esset, ob solam promotionem de ipso factam ab Episcopo. *c. ne pro cuiuslibet. 16. q. 1. Felin. in cit. c. causam. n. 5.* Neque ab Episcopo, ut Abbate: non enim accepit illud ab eo, quòd tali; cum Episcopus secularis, cujus est Ecclesia aliqua Cathedralis regularis, dum confert in ea regulari alicui beneficium, censetur illud conferre ut Episcopus, non tanquam Abbas; adeoque sicut actum collationis non exercet, sicut Abbas; ita etiam eundem non exerceat in dictum regularem, ut obedientiarium suum, seu subjectum sibi quoad concernentia instituta regularia, quæ Episcopus talis peragit mediante personâ alicujus regularis; & hinc jam ab eo non sicut aliàs regularis à suo Prælato regulari pro libitu amoveri potest; sed solum sicut Clericus alius secularis à suo Episcopo, non nisi ex causis urgentibus à jure expressis. Lott. *n. 117. & 118.* Secus tamen esset, ubi Episcopus quis conferret beneficium, ut Abbas obedientiarium suo; non enim tunc respectu talis beneficii solveretur jus obedientiæ quò minus amoveri posset. Lott. *n. 119.**

Quæres 71. Num patronus vel collator laicus (dum forte talis est ex privilegio) beneficium, cui amovibiliter contulit tale beneficium seculare, amovere possit auctoritate propria.

Respondeo negativè: Lamb. *de jurep. l. 2. p. 3. q. 1. d. 10. & 14. Vivian. tr. eod. p. 2. l. 12. c. 3. n. 13.* quos citat, & sequitur Card. de Luca *de benef. d. 80. n. 22. & seq.* ubi ait improbabile, ac à jure prorsus contradictorium esse, quòd laicis competere debeat jus propria auctoritate destituendi Capellanum, quem auctoritate suâ præcisè instituere, & deputare non poterant, non solum

ex regula generali, quòd unumquodque solvendum est cum eo vinculo, quo ligatum est; sed à fortiori, quia difficilius conceditur facultas destituendi, quàm instituendi: neque ab una alteram inferre liceat, ut etiam patet ex eo, quòd collator inferior possit conferre beneficium, vel in eo ad aliorum præsentationem instituere, & tamen non possit institutum seu provisum admittere ad ejusdem beneficii resignationem, quæ admittenda est per ordinarium vel alterum, penes quem est jurisdictio Ordinaria, vel quasi, ob quam nomine Ecclesiæ distractum facere possit. Proinde competit quidem tali collatori facultas amovendi hujusmodi Capellanum, utpote qui titulum prætere non potest, nec continuationem invito tali collatore; sed non nisi per viam, quæ deputatio seu institutio facta fuit, instando nimirum apud Ordinarium, aut alium legitimum superiorem, ut illum amoveat, ac ita illo amoto patronus iterum præsentare possit alium, vel collator rursus conferre alteri. Et tenent hæc à fortiori, ubi talis Capellanus esset curatus (fortè ex speciali aliqua conventiâ, vel privilegio, cum aliàs tales Capellani curati debeant esse perpetui) de quali loquitur de Luca, quem nimirum Societas aliqua laicalis (adeoque jam incapax tituli ac rectoriæ Ecclesiæ, ita ut penes eam residere non possit cura habitualis, seu Rectoria, uti aliàs contingit in Capitulis, monasteriis, aliisque corporibus, seu universitatibus Ecclesiasticis) cui gratiò concessa Ecclesiæ parochialis, aliàs conferrî solita in titulum, & habente rectorè proprium, sibi delegerat amovibiliter, instituendū tamen ab Ordinario. Nec obstant decisiones plures circumferri solitæ in una *Hispalensi juris amovendi Curatum*; siquidem agitur ibi de curato, quem sibi Episcopus tanquam Vicarium ad exercitium curæ constituerat in parochiali Ecclesiâ, annexâ Episcopatu, non solitâ conferrî in titulum (uti sæpius in Hispania contingere, ait Card. de Luca. *n. 16.* ut Ecclesiæ parochiales distinctæ non sint; sed universâ cura est penes Episcopum, omnesque parochiales annexæ sunt Episcopatu) hunc enim, cum ipse Episcopus sit, & maneat Rector talis Ecclesiæ, cui committæ oves pascendæ mediante ministro, pro libitu suo, & auctoritate propria amovere poterat, absque eo, quòd cura illa pateretur quid damni, aut ex oves ad momentum manerent sine pastore.

Quæstio 72. An igitur beneficia manualia, potissimum regularia, sint pro libitu, absque causa removibilia?

Respondeo primò: vel potius suppono, priusquam respondeam, non esse hic quæstionem de Capellaniis, similibusve officiis, quæ quidem manualitati seu liberæ amotioni obnoxia sunt; rationem tamen beneficii non habent; quales sunt primò Clerici vel presbyteri, qui per administratores Ecclesiæ, vel etiam alias piæ societates, & congregationes laicales sub annua vel menstrua mercede conducuntur, absque ulla Episcopi institutione pro missis celebrandis, aliisque peragendis concernentibus Ecclesiæ, vel oratorii dictarum congregationum cultum vel servitium: hos enim constat esse merè conductitios, adeoque ad nutum more famulorum amovibiles sine causâ, vel auctoritate superioris; quoties ipsius Ecclesiæ leges particulares aliter non disponunt. Card. de Luca. *de benef. d. 80. n. 12. & 17.* Secundò: qui

qui ab Episcopo, Capitulo, vel monasterio deputantur tanquam Vicarii ad exercitium curæ, vel servitium Ecclesiæ unitæ Capitulo, dignitati, vel etiam Episcoparui; nam & hi ut famuli conducti sunt ad nutum absque causâ amovibiles. de Luca. n. 16. Tertio: qui sine titulo aliquo collatio ad servitium Ecclesiæ per illum Rectorem, vel per Capitulum Cathedralis seu Collegiæ, aut per Congregationem Capellanorum quandam Capituli speciem constituentium assumuntur ex prærogativâ, & per quandam speciem necessitatis (sed quod naturales seu indigenæ admitti debeant ad Ecclesiæ talis servitium) ut supportatis aliquibus oneribus juxta statuta talis Ecclesiæ admittantur etiam ad participationem massæ communis; quamvis hi ob questum illud jus, & hunc quasi titulum resultantem à statuto, vel consuetudine talis Ecclesiæ ob nationalitatem removeri ita pro libitu nequeant. de Luca. n. 14. his suppositis

2. Respondeo secundo: posse talem beneficium sine causâ removeri validè, nec posse remotum contra removemtem conquiri, de Luca de benef. d. 97. num. 6. & 7. absolute dicens, posse ea possessoribus auferri per superiorem ad ejus arbitrium sine causâ, ideò que amotis negari remedia possessoria reintegrandâ, vel retinendâ contra amovemtem. Idem absolute ait Corrad. pr. benefic. l. 1. c. 6. n. 270. Gonz. ad reg. 8. gl. 5. num. 4. Sanch. l. 7. in Decal. c. 29. num. 111. Less. l. 2. c. 41. Garc. p. 1. c. 2. num. 87. Azor. to. 2. l. 3. c. 26. q. 2. n. 13. Suar. to. 4. de relig. l. 3. c. ultimo. n. 21. quos citat & sequitur Castrop. de benef. d. 1. p. 3. n. 3. beneficiarius enim non potest possidere tale beneficium, nisi pro tempore, quo non fuerit ab eo revocatum, quia solum pro eo tempore fuit concessum; ergo revocatione factâ non habet jus diutius illud possidendi, & hinc spoliatus sine causâ beneficio, nullo modo potest contradicere Prælati spoliantis, quia nullam in tali spoliatione patitur injuriam. Neque recurrere ad Superiorem, ut injustitiam repararet; sed ad summum, ut impediatur malitiosam revocationem. Innoc. in c. insinuante, & c. qui Clerici vel videntes. apud Castrop. n. 4. Porro intelligenda hæc, dum beneficium pleno jure subditur Prælati revocanti. Sanch. n. 118. Suar. n. 23.

3. Respondeo tertio: non posse talem sine causâ rationabili revocari licitè; tum quia generale est, quemlibet obligatum esse in suis actionibus habere finem honestum; tum quia variatio Rectorum solet esse Ecclesiæ damnosa, adeòque ut hujusmodi periculum honestetur, gravi causâ moveri debet Prælati ad amotionem. Castrop. n. 5. citans Rebuff. & Suar. supra. Neque plus, quam illicitum importare videntur textus illi clem. unic. de supp. negl. præl. & c. cum ad monasterium. de statu monach. ubi non permittitur simpliciter revocatio regularis à beneficio, sed modificatè, scilicet cum operaverit. Neque etiam verba illa Divi Gregor. relata in hac materia c. illa prepositorum. 67. q. 3. restringenda sub ratione potestatis est prepositorum: non enim sonant, ut ex iis, uti & ex iis textibus arguere videtur Lott. l. 1. q. 33. num. 31. & seq. quod ubi caret ratione, potestas ista amovendi suspendatur, quominus operetur validè; quin potius contrarium indicant, potestatem non restrictam manere potestatem. Porro eo ipso, quod revocatio procedat sine ratione, atque ita resolvitur in impetum censerit eam factam malitiosè, censet Lott. n. 32. citans Menoch. consil. 69. n. 34. & seq.

P. Leuren. Fori Benef. Pars I.

Questio 73. Quid si ergo Prælati, cui pleno jure subest manuale beneficium, promiserit se non revocaturum?

Respondeo: adhuc revocare illum posse validè, cum per hanc promissionem non mutetur natura beneficii, quæ est, ut pro voluntate conferentis removeri possit. Sanch. loc. cit. num. 125. pluribus id probans Gonz. loc. cit. §. 6. n. 4. apud Castrop. n. 9. neque etiam fieret in hoc casu revocatio illicitè, cum hæc promissio, utpote contraria naturæ talis beneficii, vires nullas habeat, non secus ac promissio non revocandi testamentum, vel precarium juxta. l. cum precario. ff. de precario. Sanch. Gonz. loc. cit. contra Navar. l. 3. consil. 20. de regular. Rodriq. to. 3. q. 29. a. 9. apud Castrop. n. 10. qui & ipse n. 11. consentit cum Sanch. si promissio facta non revocandi absolute, vel non revocandi, tamen causa honesta intercedat, quæ aliàs revocationem honestare posset. Quod idem est, & valet adhuc revocatio, etsi juramento firmata promissio; quia neque juramentum mutat naturam beneficii. Sanch. n. 128. Gonz. loc. cit. perjurus tamen erit Prælati in omnibus illis casibus, in quibus aliàs obligatus non esset revocationem facere, quia pro omnibus illis videtur jurasse, & consequenter ex juramento obligari non revocare. Castrop. num. 12.

Questio 74. Qua censeatur causa rationabilis removendi talem beneficiatum?

Respondeo: eam esse non tantum culpam aliquam beneficiarii, sed quamcumque utilitatem vel commoditatem Ecclesiæ vel religionis, si beneficiatus est religiosus; cum hæc remotio non sit poena, neque actus justitiæ vindicativæ; sed prudentis regimini beneficii. Suar. loc. cit. apud Castrop.

Questio 75. An, & quando recurrente amovendo vel amoto ad superiorem Prælati removens pro impedienda amotione, vel impetranda cassatione factæ amotionis sui, teneatur manifestare & probare causam amotionis?

Respondeo: non videri teneri illam manifestare, multo que minus probare causam, cur eum amoveat vel amoverit; nequaquam autem debere castari factam ab eo remotionem, quamdiu non constat, nec præsumitur, illum agere, vel egisse malitiosè (qualiter etiam in dubio non præsumitur odium vel calumnia, sed probari debet, C. de Luca de benef. d. 97. n. 11.) ita sentire videtur Suar. cit. l. 3. c. 19. n. 20. & citans illum Castrop. quicumque in contrarium dicat Lott. n. 39. & seq. nimirum satis non esse, quod Collator, dum tale beneficium contulit eâ lege, ut sine causâ revocare non posset, affirmet in genere causam subesse (quod vult sufficere, si collatum beneficium sine eâ lege) sed debere etiam eam specificare, ut possit discuti, an rationabilis sit; & quidem, dum adest præsumptio malæ voluntatis, non sufficere fieri indaginem causæ summarie & extra judicialiter: videtur namque id esse contra naturam talis beneficii non posse illud revocare (intellige validè) sine causâ.

C

Questio

Quaestio 76. Quandoam rectè presumatur, vel etiam constare censeatur de amoventis malitiâ (intellige positivâ, & non merè privativâ, consistens in purâ carentiâ causâ moventis) & vel hinc detur recursus ad Superiorem, & locus sit manutenentiâ amoviti, maximè in regularibus?

1. **R**espondeo primò: si pendente accusatione, vel inquisitione adversus beneficiatum fieret remotio.

2. Secundò: si contra consuetudinem receptam, ne beneficiatus intra tantum tempus moveatur, absque aliquâ culpa moveretur; quia vel sic de culpa constaret, & sic remotio cederet in infamiam beneficiati. Navarr. de regul. consil. 2. n. 66. Suar. num. 20. Gonz. loc. cit. n. 48. C. de Luca. l. ult. cit. num. 13. ubi ait: licet de stricto jure, non probato odio vel calumniâ, possit adhuc moveri talis beneficiatus, etiam non curando, quòd superior non sit solitus movere, tamen ex quâdam non scriptâ æquitate videri competere recursum, vel querelam ad Superiorem pro interpositione arbitrii super aliquâ saltem summariâ cognitione causâ, ob quam fiat amotio, cum non soleat dari casus amotionis absque aliquo odio, vel præjudicio in fama: & hoc maximè locum habere, dum beneficia vel officia, quæ de jure sunt manualia, & obedientiaria: in religionibus enim mendicantibus, ex certis tamen statutis religionis, vel ex usu conferuntur ad certum determinatum tempus, vel etiam ad vitam, dum ab iis remouentur ante hoc tempus nullâ causâ manifestatâ, unde justissimè relinquuntur illis recursus ad Superiores, maximè ad S. Congregationem Regularium, quæ cognoscit de causis, quibus non subsistentibus redintegrat ob præjudicium, quod in fama resultat amotis contra stylum, & infra tempus consuetum, Vide C. de Luca. loc. cit. n. 16. plûsque est hac in parte in Religionibus militaribus, puta Hierosolymitana & similibus, in quibus Commendæ, ac Prioratus, & dignitates non sunt ex mera gratia; sed potiùs ex aliquâ justitiâ ratione ancianitatis vel benemerentiæ conferuntur ad vitam; quæ etsi ratione obedientiæ dicantur manualia (quod tamen procedit largiùs) si moveantur sine causâ, appellationi & recursum in promptu est locus, præsertim cum de facto magis regulari videantur jure beneficiorum secularium; & hinc talis amotio sine manifestâ causâ vix practicable est sine aliquo dedecore, vel etiam iniustitiâ, Vide de Luca. n. 22.

3. Tertio: si ad instantiam beneficiati fieret inquisitio adversus Prælatum, quia tunc præsumi potest ex animo vindictæ facere remotionem, Nav. loc. cit. Sanch. n. 115. apud Castrop.

Quaestio 77. Si Superior removens in ipso articulo remotionis causam exprimat, & ea negetur à beneficiato, etiam religioso, an ea debeat justificari, & interim retardetur remotio?

Respondet ad primum affirmativè Lott. n. 44. ad secundum autem sub distinctione, nimirum si causa nullam infert infamiam moto, est tamen rationabilis v. g. fundata in majore bono religionis, neque differendam executionem, neque restituendum

dum illico motum in pristinum locum; sed solam inquirendam veritatem, et si ea non subsistat, dein servato juris ordine motus restituatur, citatque pro hoc Innoc. in c. olim. de accusat. num. 1. Si verò causa infert infamiam; quia est causa famosa, retardandam executionem; & si ante ejus plenam executionem removeatur, illico restituendum; citatque pro hoc Innoc. Vitalin. & Rotam; nisi tamen prætendatur crimen circa malam administrationem; servandam enim tunc regulam, ut propter solam suspicionem dilapidationis privetur possessor commodo possessionis, juxta c. ultim. de accus. Gl. in c. 1. ut lite pendente. Lancell. de attent. lit. pend. declaratione. 4. nu. 20.

Quaestio 78. Quid si à Papa confirmata esset beneficii talis aliàs manualis collatio, an adhuc Prælatus, cui aliàs illud pleno jure subest, beneficiatum movere possit?

Respondeo affirmativè: si simpliciter tantum confirmavit: tunc enim confirmatio illa est tantum quædam factæ collationis approbatio, non mutans naturam beneficii. Secus si ex certâ scientiâ confirmat in titulum perpetuum; cum Papa possit omnium beneficiorum naturam immutare. Rebuff. de pacif. possess. n. 279. Sanch. n. 129. Gamb. de off. Leg. l. 4. c. 1. n. 18. Gonz. & c. apud Castrop. n. 13. iis consentientem; in dubio autem nunquam censetur Papa sic beneficii manualis collationem confirmare, ut impediat in conferente potestatem removendi provivum. Gamb. loc. cit.

Quaestio 79. Quid si ergo Pontifex ipse contulerit tale beneficium, an adhuc Ordinarium collator poterit pro libitu provivum removere?

1. **R**espondeo primò affirmativè; si Papa id fecerit jure devoluto. Castrop. loc. cit. Lott. cit. q. 33. n. 55. citans Gemin. in c. presenti. de off. Ordinar. in 6. n. 9. Felin. in c. per tuas. de Maj. & obed. n. 3. tunc enim Papa non aliter confert, quam debeat conferre collator Ordinarium; quia supplet ejus negligentiam, & præstat, quod is præstare debebat; clem. unic. de suppl. neglig. præl. & ibi Gl. Castrop. loc. cit. nisi tamen in hoc casu exprimat, addatque clausulam: quoad vixeris. Lott. n. 56. citans Decium ad c. ad nostram. de confirm. util. vel inutili & Felin. vel nisi id conferat precedente aliqua reservatione (quæ est beneficii alicujus vacaturi per habentem ad id potestatem ad se facta advocatio, ita ut reservata conferre amplius inferiores ordinarii nequeant. Azor. p. 2. l. 6. c. 36. q. 1.) tunc enim censetur velle, ut beneficium perpetuo sit penes provivum; cum per reservationem videatur induta perpetuitas, donec reservatio consumatur. Lott. n. 57. citans Lapum.

2. Respondeo secundò affirmativè: dum Papa simpliciter illud confert nomine proprio, & jure concursus, ut distributor omnium beneficiorum, Lott. n. 58. Castrop. n. 14. citans Gonz. qui etiam addat ad hunc effectum emanasse regulam. 38. aliàs 37. Cancell. Sanch. num. 135. contra plures apud eundem tenentes, non posse tunc moveri beneficiatum ad libitum, nisi per Papam, & per Ordinarium, non nisi ex causis, propter quas beneficium per se perpetuum auferri potest.

3. Respondeo tertio: quod si tamen Papa, ex hoc nimirum jure concursus & proprio simpliciter conferens, seculari conferret tale beneficium, sciens ejus naturam, censetur ejus statum voluisse: pro ea vice invertere, & in perpetuum, hoc est, pro toto ejus vitæ tempore ei conferre. Lott, n. 60. citans Rebuff. loc. cit. n. 335.

Questio 80. Num igitur beneficium manuale ex certa scientiâ & declaratione collatum à Papa alicui in perpetuum, fiat dein, mutatâ naturâ, perpetuum?

Respondeo negativè: sed cum primùm vacaverit per mortem vel resignationem, reddi rursus amovibile, sicut erat prius; cum Papa sic illud conferens non mutet naturam beneficii absolute, sed solum suspendat pro vitâ beneficiarii revocationem. Rebuff. loc. cit. n. 279. Selv. p. 3. q. 11. n. 131. & alii, quos refert Sanch. nu. 141. apud Castrop. n. 15.

Questio 81. Num ergo etiam, dum Papa sic in perpetuum, sive jure devoluto, sive proprio, sive vi reservationis confert tale beneficium aliis manuale, regulari, possit adhuc Superior regularis propter crimen aliquod illud auferre provisò?

Respondeo: id eum posse juridicè procedendo, citra tamen quæstionem aliquam cadentem super validitate aut injustitia gratiæ Apostolicæ. Felin. incit. c. cum tuas. n. 4. citans alios. Abb. consil. 25. n. 2. apud Lott, n. 62. iis consentientem, & n. 63. addentem; id etiam tenere in seculari; nimirum posse etiam hunc provisum à Papa ob superveniens delictum per Episcopum deponi; cum reatus tollat privilegium juxta Bald. in presente materia. ad c. illud. de major. & obed. n. 2.

Questio 82. An beneficium manuale revocetur per mortem concedentis?

Respondeo negativè: quia mors non revocat voluntatem præexistentem juxta c. si delegatus. de off. deleg. in 6. Abb. in c. fin. de precat. n. 6. Rebuff. loc. cit. n. 276. Sanch. n. 118. & alii apud Castrop. n. 16. qui tamen ait, secus esse, si beneficium concessum ad beneplacitum concedentis; eò quòd tum beneficium, concedente mortuo, non amoveatur per revocationem, sed per temporis impletionem, quo fuit concessum; fuisse enim concessum, dum conferens beneplacitum haberet, quòd beneplacitum morte illius finiatur, & cesset juxta c. si gratiosè. de rescript. in 6. citans pro hoc Sanch. & Gonz.

Questio 83. An beneficia manualia dicantur verè vacare, possintque resignari?

Respondet affirmativè Lott, l. i. q. 7. n. 16. citans pro hoc præter Gl. & Rotam Gonz. ad reg. de mensibus. gl. 5. §. 6. n. 14. è contrâ sentit Card. de Luca. de benef. D. 97. n. 18. cum non dentur in titulum, seu titulum verum non habeant, (quamvis Corr. l. i. c. 6. n. 281. dicat, posse conferri in titulum, nempe amovibilem) non posse dici vacare

& conferri, intelligendo hoc de vacatione vera & propria ad effectus juris, illum præsertim reservationis vel affectionis; posse nihilominus largo modo dici vacare per mortem naturalem vel civilem, vel per remotionem.

Questio 84. Pro clausula hujus materiae de manualitate beneficiorum, num beneficia verè manualia, seu ad nutum removibilia, sint verè beneficia?

Respondeo: præter ea & juxta ea, quæ dicta sunt c. precedente ad quæstionem. 4. de perpetuitate, dici posse & esse verè beneficia. Garc. p. 1. c. 2. n. 77. citans Paris. & c. Lott. loc. cit. dum dicitur perpetuitatem illam beneficio essentialem non respicere connexionem stabilem inter beneficium & beneficiatum, ut docere visi Gamb. de off. leg. l. 4. n. 11. Gonz. & alii apud Lott. loc. cit. n. 14. sed connexionem oneris & illius, ut ita dicam, emolumentum recompenfativi, quod onus correspondensque ei jus omninò idem habent pro tempore obtinentes ea, ac obtinentes cetera beneficia in perpetuum. Lott. ibidem. n. 15. Sed neque simplex remotio & manualitas est contra naturam beneficii, sed remotio temeraria, & quæ procedit à laicis, eorumque puro arbitrio. Lott. n. 17. & seq. unde & Capellaniam ex dispositione testatoris conferibilem & amovibilem ad nutum patroni laici sine ulla causa legitima, dicit n. 21. non esse beneficium Ecclesiasticum, nisi æquivocè tantum; quin etiam, revocabilitas illa ad nutum non impedit, quò minus dicantur collata in perpetuum; cum perpetuitas hæc spectetur in potentia tantum, quatenus non providentur ad tempus certum & præfinitum, ut bene declarat Federicus de Senis. Vitalin. Selv. p. 3. q. 68. n. 3. & 4. Azor. p. 2. l. 3. c. 16. q. 12. quos citat Lott. n. 20. Neque denique obstat, quòd in iis locum non habeant regula de annuali & triennali possessione, sicut in ceteris beneficiis juxta Gonz. loc. cit. n. 9. aut etiam reservario; Peculiaris enim hujus res est ratio omnino non concernens substantiam beneficii Ecclesiastici. Lott. n. 22. & 23. prioris quidem, quòd Superiori, ad quem spectat revocatio, nullum currit tempus, ex quo illa in ejus arbitrio posita est. Mandos. ad reg. de annali. q. 3. 4. & 5. Lott. n. 25. Posterioris verò, quòd revocationes ideo fiant, ut Papa ipse provideat efficaciter, ita ut gratia ejus non frustreretur, sed daret, adeòque præsumptâ hæc mente Pontificis, qua vult beneficium à se profectum manere juxta c. decret. de reg. juris in 6. tales reservationes generales se non extendunt ad manualia, ne is, ad quem spectat jus revocandi, revocando reddat inutilem provisionem Apostolicam; Papa enim, ut dictum, non intendit mutare naturam beneficii. Lott. num. 23. citans Calder. consil. 26. de præbendis.

* * * * *

* * * * *

* * *

*

*